

B. Osobitná časť

K Čl. I

K bodu 1

Vzhľadom na požiadavky praxe sa novým spôsobom definuje pojem žiak. Podľa novej právnej úpravy sa za žiaka bude považovať fyzická osoba, ktorá navštevuje školu a zúčastňuje sa na výchovno-vzdelávacom procese v škole alebo v nadväzujúcej forme odborného vzdelávania a prípravy. Osoba vo veku od 27 rokov, ktorá sa bude zúčastňovať na výchovno-vzdelávacom procese, je v návrhu zákona definovaná ako účastník výchovy a vzdelávania s právami a povinnosťami rovnakými ako má žiak. Uvedená zmena bude zohľadnená do financovania v rámci novely nariadenia vlády č. 630/2008 Z. z. Vek 26 rokov ako hraničný pre pojem „žiak“ bol určený z dôvodu, že aj vo všeobecne záväzných právnych predpisoch týkajúcich sa sociálneho zabezpečenia ide spravidla o vek, dokedy má fyzická osoba nárok na príslušné dávky sociálneho zabezpečenia, aj keby sa zúčastňovala formálneho vzdelávania v dennej forme štúdia.

K bodu 2

Cieľom navrhovanej úpravy je zohľadniť rozdiel medzi výsledkom a výkonom. Žiak môže dosiahnuť nielen mimoriadne výkony, ale aj mimoriadne výsledky v rámci výstupov a meraní vo výchovno-vzdelávacom procese.

K bodu 3

Definuje sa pojem vzdelávacia oblasť, ktorá tvorí v rámci vzdelávacieho programu základný rámec rozdelenia vyučovacích predmetov vo výchovno-vzdelávacom procese. Vyučovacie predmety vo vzdelávacej oblasti sú vybrané v koexistencií vedeckých poznatkov alebo základných princípov a foriem práce s nimi. Vzdelávacie oblasti logicky korešpondujú so štruktúrou vyučovacích predmetov a vytvárajú im nadmnožiny, potrebné pre medzipredmetové vzťahy.

K bodu 4

Navrhovaná definícia reflektuje na potrebu praxe a vyjadruje pojem vyučovací predmet ako vybranú a do didaktického systému spracovanú časť vedy, techniky, umenia, športu a iných oblastí spoločenskej činnosti, určenej na pedagogické ciele. Plní informatívnu funkciu, pri rozširovaní a prehľbovaní vedeckého poznania sveta, formatívnu z pohľadu rozvoja osobnosti, inštrumentálnu s vplyvom na osvojené vedomosti, zručnosti a návyky, ktoré sú prostriedkom na rozvíjanie poznania v iných predmetoch a oblastiach spoločenskej praxe.

K bodu 5 a 42

Stupne vzdelania sa nedosahujú v rámci „ucelenej časti“ vzdelávacieho programu. Členenie základného vzdelania na ucelené časti bolo spájané s dosiahnutým vzdelaním na určitej úrovni základnej školy. Dosiahnutý stupeň vzdelania vyjadruje úroveň vzdelania žiaka a jeho možnosti nasledujúceho vzdelávania. Preto ucelená časť predstavovala pojem, ktorý sa preukázal ako neopodstatnený. Z uvedených dôvodov sa v príslušných ustanoveniach školského zákona navrhuje jeho vypustenie.

K bodu 6

V súčasnom znení zákona bol profilový predmet zadefinovaný iba pre skupinu odborov vzdelávania. Z hľadiska potrieb praxe sa navrhuje spresnenie definície profilového predmetu všeobecne pre všetky odbory vzdelávania. Škola si vytvára vlastný školský vzdelávací program prostredníctvom disponibilných hodín a ich zosúladením s víziou školy. Z toho vyplýva potreba pomenovania predmetov priority ako profilový predmet alebo skupina profilových predmetov. V konzervatóriách a školách umeleckého priemyslu budú definované profilové predmety v rámci štátnych vzdelávacích programov. Ostatné školy budú posudzované s ohľadom na špecifické požiadavky študijného odboru alebo učebného odboru. V základných školách bude profilový predmet iba na báze dobrovoľnosti.

K bodu 7

Navrhuje sa doplnenie definícií nových pojmov. Z Programového vyhlásenia vlády SR na roky 2020-2024 vyplýva záväzok v právnych predpisoch zadefinovať pojmy národnostná škola a národnostné školské zariadenie, ktoré sú už v praxi zaužívané. Pojmy národnostná škola a národnostné školské zariadenie sa budú používať iba pri tých školách a školských zariadeniach, v ktorých sa celý výchovno-vzdelávací proces, okrem vyučovania jazykov, uskutočňuje v jazyku národnostnej menšiny. Uvedenú charakteristiku môže národnostná škola alebo národnostné školské zariadenie vyjadriť aj vo svojom názve.

Doposiaľ nebol v právnych predpisoch zadefinovaný ani pojem medzinárodný program, aj keď školský zákon umožňoval jeho využívanie ako školského vzdelávacieho programu. Keďže doterajšie znenie definíciu neupravovalo, nebol jednoznačný rozdiel medzi školami, v ktorých prebiehal výchovno-vzdelávací proces v inom ako štátnom jazyku, a to bilingválnych školách, školách s vyučovacím jazykom národnostnej menšiny a v školách s medzinárodným programom.

Navrhuje sa aj doplnenie definície účastníka výchovy a vzdelávania s cieľom nepoužívať pojem žiak, ak ide o dospelých účastníkov výchovy a vzdelávania v základných školách a stredných školách.

Navrhuje sa aj doplnenie definície pojmu inkluzívne vzdelávanie. Táto potreba vznikla aj v kontexte medzinárodných trendov a záväzkov SR pre jeho ďalšie použitie v právnych predpisoch. Zavedenie pojmu inkluzívne vzdelávanie sa preberá aj do ďalších ustanovení medzi princípy výchovy a vzdelávanie a medzi práva dieťaťa alebo žiaka.

Ballard (1997) definoval inkluzívne vzdelávanie ako základné a pre inkluzívnu prax nevyhnutné. Ide o vzdelanie, ktoré musí byť nediskriminačné; vyžaduje sa účasť všetkých v komunite, bez výnimky; rovnaké práva pre všetkých počas celého procesu vzdelávania a heterogenita so striktným zamietnutím asimilácie. Ak má byť inkluzívne vzdelávanie úspešným, je nevyhnutné pracovať na vytváraní profesionálneho prostredia, s ktorým súvisí aj profesionalizácia pedagógov. Základom celého diania je uplatňovanie rovnocenného prístupu v celom výchovno-vzdelávacom procese. Úlohou manažmentu každej školy je podporovať a skvalitňovať inkluzívne vzdelávanie v kontexte praxe. V praxi to znamená, že inkluzívna škola vytvára podmienky pre edukáciu žiakov aj zdravotne postihnutých, pre žiakov nadaných, pre žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia, pre žiakov cudzincov, pre žiakov s problémami a poruchami správania, pre žiakov s komunikačnými problémami, ale súčasťou inkluzívnej školy sú prirodzene aj žiaci bez znevýhodnenia.

K bodom 8

Navrhuje sa spresnenie a jednoznačnosť zakotveného princípu bezplatnosti vzdelania okrem „štátnych“ základných a stredných škôl aj v „štátnych“ materských školách.

K bodu 9

S cieľom podpory inklúzie sa navrhuje doplnenie princípov výchovy a vzdelávania o inkluzívne vzdelávanie, ktoré predstavuje proces pre vytvorenie pracovného prostredia v triedach skĺbením individuálnych prístupov k deťom a žiakom.

Inklúzia v škole predstavuje sústavné úsilie o modeláciu a prispôsobovanie sa výchovno-vzdelávacieho procesu na neustále sa meniacu diverzitu všetkých aktérov v školskom prostredí. Inklúzia znamená nachádzať spôsoby ako žiť s rôznorodosťou a ako čerpať z rôznorodosti. Inklúzia súvisí s identifikáciou a odstránením bariér, ktoré predpokladajú stotožnenie sa úsilím identifikovať prekážky, zhromažďovať a hodnotiť údaje z rôznych zdrojov pre zlepšovanie školskej praxe. Inklúzia predstavuje prítomnosť, účasť, úspech a šťastie všetkých detí alebo žiakov pri aktivitách. Úspech je pritom spájaný s výstupmi vzdelávacieho procesu, ktoré presahujú rámec testovania vedomostí. Dôraz je potrebné klást' aj na osobitnú pozornosť na tie cieľové skupiny, ktoré čelia ohrozeniu marginalizácie a dosahovania podpriemeru vo vzdelávaní. Samostatným a význačným okruhom je aj problematika dostupnosti pomôcok a vybavenia pre výučbu.

K bodom 10 a 11

Rozdelenie definície v rámci cieľov výchovy a vzdelávania je žiadúce pri kompetenciách z pohľadu jazykového vzdelávania žiaka ako komunikačného nástroja a ďalších všeobecne charakterizovaných kompetencií. Kompetencie sa chápu v širokom rámci, ale z pohľadu školy sa transformujú na uvedené základné cieľové kategórie, výstupy zo všeobecného vzdelávania a výchovy. Nadobúdanie a rozvíjanie kľúčových kompetencií je celoživotný proces. Ak má byť vzdelávanie príležitosťou pre nadobúdanie a následné rozvíjanie kompetencií, bez ohľadu na to, aké vzdelávanie a výchovu učitelia sa potrebujú, panuje zhoda v tom, že je potrebné sa zamerať predovšetkým na univerzálne, flexibilné a trvalo udržateľné kompetencie. Systém formálneho aj neformálneho vzdelávania by mal prispieť k získaniu vedomostí a ich základného aplikovania. Cieľom je, aby boli v systémoch vzdelávania vytvárané príležitosti k tomu, aby boli učitelia sa jedinci podnecovaní k ďalšiemu učeniu, aby si osvojovali vedomosti, zručnosti, schopnosti a postoje dôležité pre motiváciu k učeniu, úspechu a napredovaniu v učení.

K bodom 12 a 13

Navrhuje sa úprava pre školské zariadenia, ktoré vypracúvajú výchovný program školského zariadenia, vzhľadom na to, že v doterajšej právnej úprave absentoval štátny výchovný program, z ktorého má vychádzať školský program výchovného zariadenia. Štátny výchovný program pre školské zariadenia predstavuje rámec pre výchovný program, ktorý si školské zariadenie môže prijať za svoj a školské zariadenie ho nemusí vypracovávať, čo predstavuje krok k debyrokratizácii. Zároveň sa špecifikujú tie školské zariadenia, pre ktoré je požiadavka výchovného programu povinná. V doterajšej praxi vznikali pochybnosti, či aj školské účelové zariadenia majú mať vypracovaný výchovný program, ktorý musia plniť. Výchovný program bude podľa návrhu obsahovať aj časť, ktorá vyčlení priestor na vlastné zameranie školského zariadenia. Opis vlastného zamerania vychádza z aktuálnych podmienok a situácie v školskom zariadení s plnou akceptáciou špecifik zriaďovateľa. Z charakteristiky školského zariadenia by

malo byť jasné, aký je jeho východiskový stav pre jeho ďalšiu pedagogickú činnosť, čo môže ponúknuť, aké obmedzenia má, alebo ktoré aktivity zatiaľ nemôže uskutočňovať, či zabezpečuje výchovu a vzdelávanie detí a žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami, ako chce súčasné podmienky postupne zmeniť a aké má budúce zámery vo vzťahu k zvýšeniu kvality výchovy a vzdelávania mimo vyučovania a vo voľnom čase.

Navrhuje sa doplnenie klasifikácie výchovného programu dvojúrovňovo - v kompetencii štátu a v kompetencii školského zariadenia. Predstavený model zjednoduší školám administratívnu prípravu a úpravy výchovných programov školských zariadení.

K bodom 14 a 15

Navrhuje sa spresnenie pojmu štátny vzdelávací program pre jednotlivé odbory vzdelania a zredukovanie jeho povinných častí. Škola na základe štátneho vzdelávacieho programu vypracúva školský vzdelávací program. Škole sa navrhuje možnosť vypracovať jeden dokument pre všetky organizačné zložky, stupne vzdelania aj odbory vzdelania. Tým sa zníži administratívna záťaž najmä pre väčšie školy. Rovnako zostáva možnosť pre školu aplikovať štátny vzdelávací program aj pre každý odbor vzdelávania samostatne, teda škola môže mať viac školských vzdelávacích programov.

K bodu 16

Navrhuje sa rozšírenie okruhu študijných odborov v stredných školách, v ktorých sú potrebné požiadavky na zdravotnú spôsobilosť žiaka. Uvedená úprava vychádza z aplikačnej praxe a požiadaviek zamestnávateľov, pretože doterajšie nastavenie nedostatočne pokrývalo potreby škôl.

K bodu 17

Štátny vzdelávací program podľa novej právnej úpravy bude Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR (ďalej len „ministerstvo školstva“) vydávať nielen pre odbor vzdelávania, ale aj pre príslušný stupeň vzdelania. Uvedená úprava vychádza z nového nastavenia minimálnych cieľov príslušného stupňa vzdelania, s cieľom overenia jeho získania.

Vzhľadom na obsahovú nekonzistentnosť s terminologickým účelovým a obsahovým vymedzením štátneho vzdelávacieho programu sa vypúšťa hodnotenie škôl ako obligatórna súčasť štátneho vzdelávacieho programu, ktoré ale zostáva na vlastnom uvážení školy a voľbe, rovnako ako ďalšie časti spojené s jedinečnosťou školy alebo zriaďovateľa.

K bodu 18

Navrhuje sa spresnenie pojmu školský vzdelávací program v nadväznosti na úpravu na zmenu definície štátneho vzdelávacieho programu. Navrhuje sa zdefinovať školský vzdelávací program ako jednotný a základný dokument školy, v rámci ktorého sa zároveň redukujú niektoré doposiaľ povinné náležitosti, ktoré je ale možné vymedziť inde. Škole sa ponúka možnosť vypracovať jeden dokument pre všetky organizačné zložky, stupne vzdelania aj odbory vzdelania. Zároveň sa vypúšťajú náležitosti školského vzdelávacieho programu, ktoré podliehajú časovej zmene alebo sú súčasťou iných dokumentov, čím sa zníži administratívna záťaž najmä pre väčšie školy.

K bodu 19

Navrhuje sa spresnenie pojmov naprieč zákonom, ktorý používa deti so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami alebo žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami a vytvára pre ne podmienky v súlade s odporúčaniami zariadenia poradenstva a prevencie v jednoznačnom zapracovaní prostredníctvom individuálneho vzdelávacieho programu alebo prostredníctvom vzdelávacích programov určených pre školy, ktoré vzdelávajú deti so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami alebo žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami.

K bodu 20

Vzhľadom na otvorenie priestoru pre školy používať školský vzdelávací program, ktorý má základ v schválenom medzinárodnom programe a najviac reflektuje ich zameranie, poslanie, a víziu, ale zároveň je v súlade s princípmi výchovy a vzdelávania, sa dopĺňa možnosť kontroly ich dodržiavania v schválenom rámci Štátnou školskou inšpekciou. V prípade medzinárodných programov, ktoré podliehajú opakujúcemu sa dohľadu nadriadenou medzinárodnou organizáciou, túto skutočnosť zohľadňuje pri výkone aj Štátna školská inšpekcia.

Navrhuje sa zavedenie termínu na zverejnenie školského vzdelávacieho programu do 60 pracovných dní od jeho schválenia. Navrhovaná úprava reflektuje na požiadavky škôl v rámci jednotného princípu a jednoznačnosti dokumentu. Zároveň sa budú rešpektovať autorské práva vo vzťahu školy a tvorcov učebných osnov v základných špecifikách jednotlivých odborov škôl.

Ide o terminologické spresnenie, že školským vzdelávacím programom môže byť výsledok experimentálneho overovania, ktorý je schválený, čo bolo doposiaľ v aplikačnej praxi nejednoznačné. Toto spresnenie sa navrhuje tiež s cieľom predísť situáciám, kedy sa školským vzdelávacím programom školy mohli stať aj programy v experimentálnom overovaní, ktoré neboli schválené ministerstvom školstva.

K bodu 21

Presnejšia špecifikácia úprav potrieb v rámci vzdelávania integrovaných detí so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami alebo žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami do škôl a školských zariadení sa navrhuje tak, aby boli v súlade s odporúčaniami zariadenia poradenstva a prevencie. V snahe reflektovať individuálne potreby dieťaťa so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami alebo žiaka špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami individuálny vzdelávací program vypracuje pedagogický zamestnanec poverený riaditeľom školy v spolupráci so všetkými pedagogickými zamestnancami a odbornými zamestnancami, ktorí dokážu identifikovať konkrétne potreby dieťaťa alebo žiaka vo všetkých vyučovacích predmetoch.

K bodu 22

V § 8 sa navrhuje spresnenie pojmu štátny výchovný program a výchovný program školského zariadenia. Štátny výchovný program ponúka škole alebo školskému zariadeniu možnosť ho v plnom rozsahu prijať ako vzorový, alebo doplniť o osobitosti výchovy a podmienok v školskom zariadení a takto ho zaradiť aj ako súčasť školského vzdelávacieho programu. Tým sa zníži administratívna záťaž najmä pre väčšie školy. Zároveň sa ustanovuje termín zverejnenia pre jednoznačnosť tohto dokumentu.

V § 9 sa navrhuje koncepčná zmena, ktorá zosúladí genézu tvorby rámcových učebných plánov, z ktorých vychádzajú vzdelávacie štandardy, následne sú tvorené učebné plány, a z nich vyplývajú učebné osnovy. Úprava definície je v prospech pripravovanej kurikulárnej reformy.

K bodu 23

Navrhuje sa vypustenie ustanovenia vzhľadom na to, že výchova, ako súčasť výchovno-vzdelávacieho procesu, je uskutočňovaná formou individuálneho prístupu k žiakom a nie je ju možné štandardizovať.

K bodu 24

Navrhuje sa nové znenie ustanovenia o pedagogickej dokumentácii a ďalšej dokumentácii s cieľom zefektívnenia právnej úpravy. Účelom je jednak zníženie administratívnej záťaže, ako aj vyššia flexibilita prispôsobovania jednotlivých formulárov aktuálnym podmienkam. Uvedené ustanovenie bude podrobne rozpracované vo vykonávacom predpise. Touto úpravou sa zároveň umožní spresniť a konkretizovať pedagogickú a ďalšiu dokumentáciu podľa príslušného druhu a typu školy a školského zariadenia. Táto úprava si kladie za cieľ okrem iného aj zvýšiť prehľadnosť a zrozumiteľnosť jednotlivých súčastí dokumentácie používanej v školách a školských zariadeniach.

V návrhu sa zároveň zjednocuje získanie a spracovanie osobných údajov s údajmi vedenými v centrálnom registri. Na zachovanie individuálneho prístupu k dieťaťu sa navrhuje pridať materinský jazyk medzi osobné údaje. Vzhľadom na aplikačné problémy v praxi súvisiace napríklad so striedavou starostlivosťou sa na základe požiadaviek dopĺňa možnosť školy a školského zariadenia spracúvať aj údaje vyplývajúce z rozhodnutí týkajúcich sa výchovy a starostlivosti.

K bodom 25 až 30

Z dôvodu jednoznačnosti sa navrhuje zadefinovanie vyučovacieho jazyka v školách s medzinárodným programom, národnostných školách a národnostných školských zariadeniach a možnosť individuálneho prístupu žiakov k vzdelaniu. Doposiaľ definícia neposkytovala rozdiel medzi školami, v ktorých prebiehal výchovno-vzdelávací proces v inom ako štátnom jazyku: v bilingválnych školách, školách s vyučovacím jazykom národnostnej menšiny a v školách s medzinárodným programom.

K bodu 31

V § 13 sa zavádza pojem edukačná publikácia, ako „strešný“ pojem vo vzťahu k učebniciam, učebným textom a pracovným zošitom.

Navrhuje sa zlúčenie dvojstupňového procesu vydávania doložiek s cieľom zjednodušenia procesu posudzovania súladu edukačných publikácií používaných v školách so štátnym vzdelávacím programom. Zavedenie povinnosti určiť lehotu platnosti doložky vydanéj edukačnej publikácie a možnosti odňať vydanú doložku pre nesúlad s aktuálnym štátnym vzdelávacím programom vedie k aktualizácii registra edukačných publikácií, na zakúpenie ktorých môže ministerstvo školstva v priebehu roka poskytnúť finančné prostriedky. Je nutné, aby sa vytvorili podmienky na využívanie aj elektronických verzií učebníc, učebných textov a

pracovných zošitov. Tlačené verzie sú síce dôležité, no treba minimalizovať prenášanie množstvo kníh žiakmi aj z hľadiska hmotnosti.

K bodom 32 až 37

Navrhuje sa rozšírenie okruhu predkladateľov experimentálneho overovania o organizácie zriadené ministerstvom školstva pre zjednodušenie a rýchlejšie zavádzanie nových foriem a metód práce vo výchovno-vzdelávacom procese v školách a školských zariadeniach.

Navrhuje sa spresnenie požiadaviek na obsah návrhu experimentálneho overovania. Hypotéza a teoretické východiská overovania boli nahradené zdôvodnením experimentálneho overovania, vzhľadom na to, že zdôvodnenie lepšie vyjadruje prínos a praktickú využiteľnosť.

Navrhuje sa zavedenie povinnosti ministerstva školstva zverejňovať zoznam schválených experimentálnych overovaní, ktoré prinesie školám možnosť oboznámiť sa s novými možnosťami práce vo výchovno-vzdelávacom procese a v prípade záujmu ich využívanie bez ďalšieho schvaľovania.

V nadväznosti na paralelne pripravovanú novelu zákona č. 61/2015 Z. z. o odbornom vzdelávaní a príprave a o zmene a doplnení niektorých zákonov sa navrhuje odčleniť experimentálne overovanie odborov vzdelávania v stredných odborných školách, stredných športových školách, konzervatóriách a školách umeleckého priemyslu, kde predkladateľmi môžu byť aj stavovské organizácie a profesijné organizácia.

K bodu 38

Navrhuje sa vytvorenie katalógu výsledkov experimentálneho overovania a inovácií vo výchove a vzdelávaní s cieľom sprístupniť príklady dobrej praxe a vytvorených programov riaditeľom škôl a školských zariadení aj pedagogickým a odborným zamestnancom, ktorí majú záujem využiť ich pre svoj osobný profesijný rozvoj alebo pri plánovaní aktivít na rozvoj školy alebo školského zariadenia. Ministerstvo školstva bude viesť tento katalóg, aby ho mohli školy a školské zariadenia voľne používať vo svojom výchovno-vzdelávacom procese.

Školy a školské zariadenia sa často obávajú začať s uplatňovaním inovácií, pretože sa obávajú nesúhlasu niektorých rodičov, zriaďovateľov alebo kontrolných orgánov štátu.

Zavedením katalógu poskytne ministerstvo školstva verejne prístupnú informáciu o inováciách, ktoré môže škola alebo školské zariadenie používať.

K bodu 39

Navrhuje sa úprava terminológie, keďže v rámci vzdelávacieho programu je potrebné vypustiť slovné spojenie „ucelenej časti“, z dôvodu nesprávnej interpretácie v rámci aplikačnej praxe.

K bodu 40

Navrhuje sa úprava terminológie, keďže v rámci vzdelávacieho programu v materskej škole nemusí byť vzdelávanie členené na ročníky, a zároveň ani nie je presne ustanovený počet rokov vzdelávania.

K bodu 41

Navrhuje sa rozšírenie skupiny žiakov pre získanie základného vzdelania, aby mali túto možnosť všetci žiaci bez rozdielu, iba na základe svojich schopností. Preto bude navrhovanou

zmenou možné získať základné vzdelanie v špeciálnych školách a pokračovať v ďalšom štúdiu na stredných školách pre žiakov so zdravotným znevýhodnením a v stredných školách v učebných odboroch. Zároveň sa dopĺňa úprava, ktorá zavádza úspešné absolvovanie celoslovenského externého testovania žiakov 9. ročníkov základných škôl ako predpoklad prijatia na vzdelávanie v stredných školách. Nižšie stredné vzdelanie možno zároveň získať v rámci nižšieho stredného odborného vzdelania absolvovaním komisionálnej skúšky, ktorej možnosť vykonania prináša úprava v § 31a.

Navrhovaná úprava reflektuje odporúčania súvisiace so zmenou diagnostiky tak, aby prebiehala na základe dlhodobejšieho skúmania dieťaťa a vyhodnocovania jeho rozvoja prostredníctvom diagnostických vyšetrení, ktoré zohľadňujú schopnosti detí zo sociálne znevýhodneného prostredia alebo detí s odlišným materinským jazykom, a ktorá bude spočívať v rozpoznaní silných a slabých stránok každého dieťaťa pre potreby jeho inkluzívneho vzdelávania. Nesprávne zaradenie niektorých detí do špeciálnych škôl pre žiakov s mentálnym postihnutím je totiž zapríčinené aj absenciou vhodných diagnostických nástrojov, ktoré by dostatočne zohľadnili sociálne, kultúrne a jazykové prostredie týchto detí. Podľa výskumov sa v špeciálnom školstve v SR vzdeláva takmer štvornásobne vyšší podiel žiakov ako je priemer EÚ. Toto nadmerné zastúpenie niektorých detí v špeciálnych triedach a špeciálnych školách má zásadný vplyv na ich neskoršie uplatnenie sa na trhu práce. Je to práve vzdelávanie, ktoré je významným nástrojom na zlepšenie rovnosti a na zníženie chudoby.

K bodom 42 až 45

Legislatívno-technická úprava súvisiaca s jednoznačným vymedzením a označením toho istého stupňa vzdelania a terminologické spresnenie získanej kvalifikácie v dvoch rôznych systémoch.

K bodom 46 a 47

V navrhovanom znení sa rozčleňuje § 17 na dva paragrafy, aby boli oddelené stupne základného umeleckého vzdelania a v nasledujúcom paragrafe stupne jazykového vzdelania, ktoré sú naviazané na Spoločný európsky referenčný rámec pre jazyky. Následne v závislosti od úpravy v pedagogickej dokumentácii a ďalšej dokumentácii sa vypúšťa slovné spojenie „s doložkou“ z dôvodu, že všetky vysvedčenia sa vydávajú na tlačivách ministerstva školstva a doložky na nich sú zohľadnené podľa príslušného stupňa vzdelávania.

K bodu 48

Legislatívno-technická úprava nadväzujúca na presun obsahu § 17 ods. 3 a 4 do nového § 17a.

K bodu 49

Navrhuje sa doplnenie nového § 17a s väzbou na Spoločný európsky referenčný rámec pre jazyky a prislúchajúce doklady k jednotlivým stupňom. Úprava je potrebná aj z dôvodu relevancie v preukazovaní jazykových kompetencií fyzickej osoby z dôvodu možných kvalifikačných predpokladov. V závislosti od úpravy v pedagogickej dokumentácii a ďalšej dokumentácii sú zohľadnené podľa príslušného stupňa vzdelávania aj doklady, ktoré preukazujú získaný stupeň vzdelania.

K bodom 50 a 51

Navrhuje sa vypustenie vysvedčenia o záverečnej pomaturitnej skúške, z dôvodu vypustenia samotného pomaturitného štúdia, pretože táto forma štúdia sa neuskutočňuje. Zároveň sa

vykonáva legislatívno-technická úprava v súvislosti s tým, že v praktickej škole je dokladom o získanom stupni vzdelania podľa § 16 ods. 4 písm. b) záverečné vysvedčenie.

K bodu 52

Navrhuje sa aj doplnenie informácie o jazykoch, v ktorých sa vedú doklady o získanom vzdelaní v školách s iným ako štátnym vyučovacím jazykom. Doterajšie znenie nedefinovalo jednoznačne jazyk, v ktorých sa vydávali doklady o získanom vzdelaní v školách s medzinárodným programom. V nadväznosti na uvedené zmeny sa vykonávajú ďalšie legislatívno-technické úpravy.

K bodom 53 až 55

Navrhuje sa možnosť dodatočne vydať nové doklady o získanom vzdelaní vydané v predchádzajúcom období na žiadosť fyzickej osoby, u ktorej došlo k zmene mena alebo k zmene priezviska. Zmena dokladov súvisiaca so zmenou rodného čísla je vo všeobecnosti upravená v § 8 ods. 6 zákona č. 301/1995 Z. z. o rodnom čísle v znení neskorších predpisov. Ide o povinnosť osoby požiadať o nové doklady, ale okruh dokladov v tomto ustanovení sa týka len občianskeho preukazu, cestovného dokladu, rodného listu a povolenia na pobyt cudzinca. Zároveň zákon č. 395/2019 Z. z. ustanovuje nesprávnosť údajov (t.j. napr. aj nové rodné číslo) ako dôvod neplatnosti občianskeho preukazu, čo je následne právnym titulom na vydanie nového občianskeho preukazu. Obdobne túto situáciu upravuje aj zákon č. 647/2007 Z. z. o cestovných dokladoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Podstatné však je, že zákon o rodnom čísle uvádza doklady taxatívnym výpočtom. Zmena údajov však môže byť dôvodom pre vydanie nového dokladu vo všeobecnosti (napr. nový preukaz zdravotného poistenia, ...), t. j. aj dokladov o vzdelaní. Vzhľadom na to, že zákon o rodnom čísle tento okruh dokladov neupravuje, je žiaduca osobitná úprava v školskom zákone. Zároveň táto problematika je v súčasnosti pokrytá už aj súdnou praxou – rozhodnutie Okresného súdu Bratislava I, sp. z. 25C/44/2015. Zo zmienenej rozhodnutia možno uviesť „Ústavný príkaz obsiahnutý v článku 154c Ústavy Slovenskej republiky umožňuje orgánu verejnej moci v tomto ohľade vyhovieť navrhovateľovi a vydať mu zmenené doklady o vysokoškolskom štúdiu. V opačnom prípade by došlo k neoprávnenému zásahu do jeho súkromného života, tak ako ho vykladá judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva.“. Napokon ide aj o reakciu na upozornenie verejnej ochrankyne práv z 18.11.2020 vo vzťahu k nerovnej právnej úprave zmeny dokladov o vzdelaní v zákone č. 131/2002 Z. z. na jednej strane a zákone č. 245/2008 Z. z. na druhej strane.

K bodu 56

Navrhovaná úprava je spojená s plnením povinnej školskej dochádzky, ktorá nie je podmienená dokladom o povinnom predprimárnom vzdelávaní. Na plnenie povinnej školskej dochádzky je povinný prihlásiť svoje dieťa zákonný zástupca dieťaťa bez obmedzení.

K bodu 57

Navrhuje sa zavedenie prihlášky na vzdelávanie v základnej škole, s cieľom jednotnej terminológie (viď prihláška na vzdelávanie v strednej škole) a zjednotiť systém pre zákonných zástupcov pri prihlasovaní detí do základnej školy.

K bodom 58 a 59

Navrhuje sa doplnenie žiadosti o povolenie individuálneho vzdelávania žiadosti o odporúčania zariadenia poradenstva a prevencie tak, aby bolo možné pre žiaka so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami prikladať toto vyjadrenie, ale zostáva zachovaná aj možnosť vyjadrenie všeobecného lekára pre deti a dorast.

Navrhuje sa doplnenie žiadosti zákonného zástupcu o povolenie individuálneho vzdelávania o písomný súhlas fyzickej osoby, ktorá bude uskutočňovať individuálne vzdelávanie žiaka, s cieľom lepšie a systematickejšie zabezpečiť stabilitu v procese individuálneho vzdelávania žiaka.

K bodom 60 a 65

Legislatívno-technická úprava spojená s novým pojmom edukačné publikácie.

K bodu 61

Legislatívno-technická úprava spojená s úpravou terminológie pri hodnotení žiakov.

K bodom 62 a 63

Navrhuje sa, aby riaditeľ školy mohol zrušiť individuálne vzdelávanie žiaka na návrh povereného školského inšpektora alebo povereného zamestnanca kmeňovej školy. Úprava sa navrhuje s cieľom zabezpečiť kvalitu individuálneho vzdelávania tým, že školský inšpektor alebo poverený zamestnanec kmeňovej školy vie posúdiť, či individuálne vzdelávanie napĺňa svoj účel, a navrhovanou úpravou má možnosť podať návrh na zrušenie individuálneho vzdelávania, ak sa účel nenapĺňa alebo fyzická osoba, ktorá uskutočňuje individuálne vzdelávanie žiaka, nedostatočne napĺňa jeho účel.

K bodu 64

Navrhovaná úprava určuje následky pre zákonného zástupcu žiaka, ak v určených termínoch nepredloží doklad, že žiak navštevuje príslušnú školu s cieľom redukovať prípady, kedy zákonný zástupca so školou nekomunikuje. Oznamovanie tejto skutočnosti príslušným orgánom miestnej štátnej správy a obci je potrebné na zosúladenie právnych predpisov.

K bodu 66

Navrhovaná úprava určuje prílohu žiadosti, ktorou je kópia posledného vysvedčenia. Z dôvodu jeho zrozumiteľnosti pre školu sa navrhuje požadovanie aj úradného prekladu (s výnimkou českého jazyka z hľadiska jeho všeobecnej zrozumiteľnosti).

K bodu 67 a 68

Návrh zohľadňuje novú možnosť uskutočnenia komisionálnych skúšok dištančne pre žiakov vzdelávajúcich sa formou individuálneho vzdelávania v zahraničí. Úprava sa navrhuje s cieľom uľahčiť uskutočnenie komisionálnych skúšok pre žiakov s dlhodobým pobytom v zahraničí a zároveň zabezpečiť, aby žiak komisionálnu skúšku vykonal na svojej kmeňovej škole aj v prípadoch, kedy by to prezenčne nebolo možné.

Navrhované doplnenie slova kmeňová spresňuje jednoznačnosť školy vzhľadom k žiakovi.

K bodu 69

Vzhľadom na problémy aplikačnej praxe a požiadavky škôl sa upravuje spôsob evidencie žiaka v katalógovom liste žiaka v prípade, ak nepožiadala o komisionálnu skúšku. Dôsledkom nepožiadania o komisionálnu skúšku je vyradenie žiaka zo štúdia, čím dôjde k sprehľadneniu evidencie žiakov stredných škôl.

K bodu 70

Navrhuje sa právna úprava pre situáciu, ktorá upravuje postup v prípade ak, žiak vykonáva osobitný spôsob plnenia školskej dochádzky podľa § 23 písm. b) alebo písm. c) a nepožiadala o vykonanie komisionálnych skúšok. Následne takýto žiak vykoná komisionálne skúšky po ukončení osobitného spôsobu plnenia školskej dochádzky. Riešená je aj skutočnosť, ak žiak o vykonanie komisionálnych skúšok nepožiadala do ukončenia desiateho roku plnenia povinnej školskej dochádzky a následne riaditeľ školy uvedie túto skutočnosť v katalógovom liste žiaka a vyradí ho z evidencie školy.

K bodu 71

Navrhuje sa jazyková úprava pôvodného textu a zároveň ponechanie na zvážení riaditeľa školy, aby posúdil opodstatnenosť dôvodov na umožnenie vzdelávania podľa individuálneho učebného plánu.

K bodu 72

Navrhuje sa právny rámec pre vytváranie škôl ako jednej právnickej osoby akoukoľvek kombináciou vymedzených druhov škôl s cieľom zefektívniť administratívu škôl. Súvisiaca právna úprava je obsiahnutá v príslušných novelizačných bodoch v článku, ktorým sa novelizuje zákon č. 596/2003 Z. z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

K bodu 73

Legislatívno-technická úprava súvisiaca s tým, že základná umelecká škola a jazyková škola sa nedelia na typy.

K bodom 74 až 77

Vzhľadom na nejednotnú aplikačnú prax sa výslovne upravuje možnosť zriaďovateľa nielen určiť výšku príspevku zákonného zástupcu na čiastočnú úhradu výdavkov v materskej škole, ale aj tento príspevok znížiť, zvýšiť alebo odpustiť. Tieto úkony sa schvaľujú všeobecne záväzným nariadením ak ide o štátnu školu. Aj keď je na zvážení a vôli zriaďovateľa, aké dôvody uzná vzhľadom na svoje regionálne a miestne požiadavky za relevantné na odpustenie príspevku, zákon aj naďalej ponecháva tzv. „sprístupnenie“ tohto druhu vzdelania pre skupinu, ktorou sú osoby v hmotnej núdzi, vo forme zákonného dôvodu odpustenia príspevku. Všetci zriaďovatelia konsenzuálne aplikujú odpustenie príspevku pre deti v hmotnej núdzi, čím podporujú sociálny rozmer pri vzdelávaní týchto detí a naplnenie daného ustanovenia. V týchto novelizačných bodoch sa zároveň vykonávajú príslušné legislatívno-technické úpravy.

K bodu 78

Úpravou sa zamedzuje potenciálnej segregácii detí zo sociálne znevýhodneného prostredia. Ide o jedno z legislatívnych opatrení, ktoré možno uskutočniť v snahe zabezpečiť rovnoprávny prístup k deťom bez ohľadu na sociálne prostredie, z ktorého pochádzajú. Uvedený zámer

legislatívnej úpravy SR deklarovala aj v písomnej komunikácii s Európskou komisiou vo vzťahu k infringementu č. 2015/2025 C(2019) 2717 final z 30. 4. 2015 (formálna výzva) a infringementu č. 2015/2025 C(2019) 7279 final z 11.10. 2019 (odôvodnené stanovisko) prebiehajúcej od roku 2015.

K bodom 79 a 81

Legislatívno-technická úprava.

K bodu 80

Navrhovanou úpravou sa v rámci posilnenia princípu inklúzie vypúšťa obmedzenie, aby v materskej škole boli v rámci jednej triedy najviac dve zaradené deti so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami.

K bodu 82

Navrhovanou úpravou sa v rámci posilnenia princípu inklúzie dopĺňa možnosť, aby popri asistentovi učiteľa mohli pôsobiť v materskej škole odborní zamestnanci z hľadiska zhodnocovania potrieb dieťaťa a s ohľadom na jeho najlepšie možné vzdelávanie v škole a zaradenie dieťaťa so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami, pri rozhodovaní riaditeľa s prihliadnutím a na základe odporúčania všeobecného lekára pre deti a dorast a zariadenia poradenstva a prevencie a informovaného súhlasu zákonného zástupcu a odborných zamestnancov. Zároveň pre zlepšenie prostredia v škole je daná možnosť, aby v škole pôsobil školský digitálny koordinátor. V súbežne predkladanej novele zákona č. 138/2019 Z. z. sa navrhuje vytvoriť kategóriu zamestnanca aj kariérovú pozíciu, čo korešponduje s potrebami škôl.

K bodu 83

Navrhuje sa, aby aktivity organizované školou ako napríklad projekty, pobyty detí v škole v prírode, výlety, exkurzie, športové výcviky, v materskej škole aj saunovanie, boli organizované v súlade so základným dokumentom školy, t.j. školským vzdelávacím programom.

K bodu 84

V nadväznosti na úpravu ustanovení o materskej škole, a tiež v nadväznosti na zavedenie povinného predprimárneho vzdelávania sa splnomocňovacie ustanovenie prispôsobuje novej právnej úprave. Právna úprava sa navrhuje pre jednoznačnosť aplikačnej praxe súvisiacu so spresnením druhu školy, v ktorej sa vzdelávanie uskutočňuje.

K bodu 85

Navrhuje sa doplnenie žiadosti o povolenie individuálneho vzdelávania žiadosti o odporúčanie zariadenia poradenstva a prevencie tak, aby bolo možné pre dieťa so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami prikladať toto vyjadrenie, ale zostáva zachovaná aj možnosť vyjadrenia všeobecného lekára pre deti a dorast.

K bodu 86

Navrhovaná úprava predstavuje koncepčné riešenie nastavenia vzdelávania žiakov v základnej škole.

Ďalej sa navrhuje zjednotenie maximálneho počtu žiakov v triedach prvého stupňa s cieľom zachovania nemennosti triednych kolektívov a doplnenie možnosti spájať žiakov do skupín s cieľom zlepšenia výchovno-vzdelávacieho procesu v škole. Najvyšší počet žiakov v prvom ročníku sa zjednocuje s ostatnými ročníkmi. V štátnom vzdelávacom programe pre základné školy budú upravené podmienky pre aplikačnú prax tak, aby v každej triede, v ktorej bude plánovaný počet žiakov nad 22 riaditeľ mohol požiadať o asistenta učiteľa.

Analýza priemerného počtu žiakov v triedach prvých ročníkov za obdobie rokov 2017 až 2020 potvrdzuje priemernú naplnenosť sledovaných tried, a preto sa nepredpokladá negatívny vplyv na zamestnanosť pedagogických zamestnancov z dôvodu navrhovaného opatrenia. Podporným opatrením je zapracovanie takého mechanizmu v rámcových učebných plánoch, pri ktorom bude v triede prvého ročníka s počtom žiakov 23 až 25 pôsobiť pedagogický asistent.

Zdroj: Počet žiakov a počet tried bol určený z údajov CVTI.(https://www.cvtisr.sk/cvti-sr-vedecka-kniznica/informacie-o-skolstve/statistiky/statisticka-rocenka-publikacia/statisticka-rocenka-zakladne-skoly.html?page_id=9601; prehľad žiaci podľa ročníkov ; prehľad triedy podľa ročníkov)

Základné školy		Priemerný počet tried na škole							
Územie	k 15.9.2020		k 15.9.2019		k 15.9.2018		k 15.9.2017		
	1. ročník	2. ročník	1. ročník	2. ročník	1. ročník	2. ročník	1. ročník	2. ročník	
štátne školy - Slovenská republika	1,58	1,52	1,62	1,43	1,57	1,43	1,58	1,45	
cirkevné - Slovenská republika	1,61	1,59	1,63	1,49	1,58	1,51	1,56	1,48	
súkromné - Slovenská republika	1,40	1,31	1,53	1,35	1,47	1,46	1,47	1,44	
Školy spolu	1,58	1,52	1,62	1,43	1,57	1,43	1,57	1,45	
POKLES POČTU TRIED DRUHÝCH ROČNÍKOV OPROTI POČTU TRIED PRVÝCH ROČNÍKOV		-0,10		-0,14		-0,14		PRIEMERNÝ ROČNÝ POKLES POČTU TRIED DRUHÝCH ROČNÍKOV O:	
								-0,13	

Základné školy		Priemerný počet žiakov v triede							
Územie	k 15.9.2020		k 15.9.2019		k 15.9.2018		k 15.9.2017		
	1. ročník	2. ročník	1. ročník	2. ročník	1. ročník	2. ročník	1. ročník	2. ročník	
štátne školy - Slovenská republika	17,21	18,27	17,38	18,34	17,43	18,43	17,67	18,35	
cirkevné - Slovenská republika	17,44	18,44	18,00	19,02	17,91	18,65	18,23	18,46	
súkromné - Slovenská republika	15,56	16,59	15,55	16,32	17,00	15,47	15,97	16,47	
Školy spolu	17,17	18,23	17,36	18,33	17,45	18,36	17,65	18,30	
NÁRAST POČTU ŽIAKOV TRIEDY DRUHÝCH ROČNÍKOV OPROTI POČTU ŽIAKOV V TRIEDACH PRVÝCH ROČNÍKOV		0,87		0,88		0,70		PRIEMERNÝ ROČNÝ NÁRAST POČTU ŽIAKOV V TRIEDY DRUHÝCH ROČNÍKOV O:	
								0,82	

Zároveň sa novou právnou úpravou navrhuje zavedenie priemerného počtu žiakov v triedach daného stupňa, ktoré je orientované smerom k žiakom s cieľom zachovať početnosť triedy bez nutnosti spájania tried, ak je počet žiakov v jednej triede školy nižší ako najnižší počet žiakov.

K bodu 87

Navrhuje sa zavedenie priemerného počtu žiakov v triedach daného stupňa, ktoré je orientované smerom k žiakom s cieľom zachovať početnosť triedy bez nutnosti spájania tried, ak je počet žiakov v jednej triede školy nižší ako najnižší počet žiakov. V rámci jednotného princípu sa navrhuje táto zmena naprieč všetkými ustanoveniami, ktoré upravujú najnižší počet žiakov v triedach.

K bodu 88

Navrhuje sa spresnenie formulácie v rámci vzdelávania integrovaných detí so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami alebo žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami do škôl a školských zariadení.

K bodu 89

Navrhuje sa doplnenie vopred prerokovaného informovaného súhlasu zákonného zástupcu, ktorý je potrebný pred samotným aktom zaradenia žiaka do špecializovanej triedy. Ak by o zaradení rozhodol iba riaditeľ sám, bez súhlasu zákonného zástupcu, bolo by problematické naplňať proces integrácie a individuálneho prístupu k žiakovi bez podpory zo strany zákonných zástupcov.

K bodu 90

Navrhuje sa spresnenie možnosti navýšenia počtu žiakov v triede o žiaka preradeného do základnej školy z inej základnej školy alebo zo strednej školy počas školského roka. Úprava sa navrhuje s cieľom zohľadniť zmeny v počte žiakov v triede, ku ktorým môže dôjsť počas celého školského roka.

K bodom 91 a 92

Legislatívno-technická úprava súvisiaca so zmenou ustanovení o počtoch žiakov v triede základnej školy.

K bodu 93

Navrhuje sa spresnenie dôvodu, pri ktorom môže zriaďovateľ určiť zníženie najnižšieho počtu žiakov v triedach, čím sa zjednocujú pravidlá pre všetky školy. V praxi bolo veľmi ťažko identifikovateľné, čo sa môže použiť ako iný dôvod hodný osobitného zreteľa. V skutočnosti sa tým však rozumeli prípady, kedy zriaďovateľ povolil aj nižší počet žiakov v triede, než bol zákonom ustanovený, no zároveň si tento rozdiel dofinancoval zo svojich prostriedkov, iných ako sú prostriedky zo štátneho rozpočtu. Navrhovanou úpravou sa teda sú dôvody jednoznačnejšie a prispôbené praxi.

K bodom 94 až 95

Legislatívno-technická úprava súvisiaca so zmenou ustanovení o počtoch žiakov v triede základnej školy.

K bodu 96 a 97

Navrhovaná úprava súvisí s naplňaním tézy Programového vyhlásenia vlády SR 2020-2024 o racionalizácii a optimalizácii siete škôl a školských zariadení.

K bodu 98

Navrhovanou úpravou sa v rámci posilnenia princípu inklúzie dopĺňa možnosť, aby mohli pôsobiť v základnej škole pedagogickí asistenti, odborní zamestnanci z hľadiska zhodnocovania potrieb žiaka a s ohľadom na jeho najlepšie možné vzdelávanie v škole a zaradenie žiaka so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami, pri rozhodovaní riaditeľa s prihliadnutím a na základe odporúčania všeobecného lekára pre deti a dorast a zariadenia poradenstva a prevencie a informovaného súhlasu zákonného zástupcu a odborných zamestnancov. Zároveň pre zlepšenie prostredia v škole je daná možnosť, aby v škole pôsobil školský digitálny koordinátor. V súbežne predkladanej novele zákona č. 138/2019 Z. z. sa navrhuje vytvoriť kategóriu zamestnanca aj kariérovú pozíciu, čo korešponduje s potrebami škôl.

K bodu 99

Navrhuje sa, aby aktivity, projekty, pobyty žiakov v škole v prírode, výlety, exkurzie a športové výcviky boli organizované v súlade so školským vzdelávacím programom a s informovaným súhlasom zákonného zástupcu žiaka, a to bez potreby predchádzajúcej dohody so zákonným zástupcom žiaka, ako tomu bolo v doterajšej právnej úprave. Navrhovaná úprava v súvislosti so základnou školou bez právnej subjektivity predpokladá pre zorganizovanie aktivít školského vzdelávacieho programu aj dohodu so zriaďovateľom.

K bodom 100 a 101

Navrhuje sa jednoznačné rozlíšenie procesu prijatia žiaka prestupom zo základnej školy a procesu prijatia žiaka v rámci prijímacieho konania, ktoré následne umožňuje upravovať normatívne financovanie pre prípady prestupujúcich žiakov. Obdobný mechanizmus sa zavádza pri strednej škole s cieľom jednoznačnej identifikácie žiakov prijímaných v priebehu školského roka a v rámci prijímacieho konania.

V rámci reflektovania na individuálne potreby žiaka a zohľadňovanie jeho zdravotných dôvodov alebo iných závažných dôvodov môže riaditeľ školy rozhodnúť o prestupe žiaka do nižšieho ročníka v prípade, ak je táto skutočnosť v prospech žiaka a predstavuje možnosť integrácie alebo inkluzívneho vzdelávania.

K bodu 102

Navrhuje sa doplnenie žiadosti o povolenie individuálneho vzdelávania žiadosti o odporúčania zariadenia poradenstva a prevencie tak, aby bolo možné pre žiaka so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami prikladať toto vyjadrenie, ale zostáva zachovaná aj možnosť vyjadrenie všeobecného lekára pre deti a dorast.

K bodu 103

Navrhovaná úprava samostatne rieši situáciu, ktorá vyplýva z rozhodnutia súdu pri zverení do striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov, v prípade plnenia povinnej školskej dochádzky striedavo v dvoch základných školách. Táto situácia nebola doteraz upravená. Preto je potrebné upraviť vydávanie vysvedčenia žiakovi z pohľadu povinnosti základnej školy a akceptovaním hodnotenia, ktoré žiak získa v oboch školách.

K bodu 104

Navrhovaná úprava vytvára ďalšiu možnosť získať nižšie stredné vzdelanie. Vzdelávací program budú organizovať základné školy, ktoré v plnom rozsahu pokrývajú aj personálne zabezpečenie programu. Písomný vstupný test zabezpečí prirodzené rozdelenie uchádzačov podľa už dosiahnutej úrovne tak, aby sa mohli vzdelávať v programe vzdelávania čo najefektívnejšie. Písomný test môže preukázať dostatočnú pripravenosť na komisionálnu skúšku a v takom prípade nie je potrebné absolvovať program. Určenie školy a nastavenie procesov má na regionálnej úrovni v pôsobnosti orgán miestnej štátnej správy.

K bodu 105

Navrhovaná úprava jednoznačne vymedzuje možnosti financovanie žiakov z dôvodu prestupu.

K bodom 106 až 110

Navrhuje sa zavedenie priemerného počtu žiakov v triedach strednej školy, cieľom ktorého je zachovať početnosť triedy bez nutnosti spájania tried, ak je počet žiakov v jednej triede školy nižší ako najnižší určený počet žiakov. Dôvody na zníženie počtu žiakov v triede sa dopĺňajú o výchovu a vzdelávanie v systéme duálneho vzdelávania, čo je vnímané ako ďalší podporný mechanizmus systému duálneho vzdelávania aj pre tie odbory, kde by sa zamestnávateľovi nepodarilo vykonať nábor na dostatočný počet žiakov na otvorenie triedy.

Navrhuje sa spresnenie dôvodu, pri ktorom môže zriaďovateľ určiť zníženie najnižšieho počtu žiakov v triedach, čím sa zjednocujú pravidlá pre všetky školy. V praxi bolo veľmi ťažko identifikovateľné, čo sa môže použiť ako iný dôvod hodný osobitného zreteľa. V skutočnosti sa tým však rozumeli prípady, kedy zriaďovateľ povolil aj nižší počet žiakov v triede, než bol zákonom ustanovený, no zároveň si tento rozdiel dofinancoval zo svojich prostriedkov, iných ako sú prostriedky zo štátneho rozpočtu. Navrhovanou úpravou sa teda sú dôvody jednoznačnejšie a prispôbené praxi.

Zároveň sa vykonávajú súvisiace legislatívno-technické úpravy.

K bodu 111

Navrhovaná úprava rieši doterajšiu absenciu zaradovania žiaka so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami do triedy strednej školy a úpravu prípadov potrebného odporúčania zariadenia poradenstva a prevencie a vopred prerokovaného informovaného súhlasu zákonného zástupcu.

K bodom 112 až 116

S cieľom spresnenia sa navrhuje sa doplnenie súčasti žiadosti o prestup žiaka.

Navrhuje sa určenie povinnosti pre riaditeľa strednej školy oznámiť zmenu o prestupe do centrálneho registra do 30 pracovných dní. Termín korešponduje so zasielaním aktualizáčnych dávok do centrálneho registra, s cieľom sprehľadniť evidenciu žiakov stredných škôl, najmä pre potreby kontroly normatívneho financovania a jednoduchšieho zisťovania aktuálneho stavu počtu žiakov v prípade mimoriadnej situácie.

Navrhuje sa doplnenie úpravy týkajúcej sa druhu rozhodnutia riaditeľa školy, ktorým sa prijíma žiak na vzdelávanie v strednej škole s cieľom zabezpečiť efektívnu aplikáciu ustanovenia o navýšení počtu žiakov v triede o naviac troch z dôvodu prestupu žiaka z inej strednej školy podľa § 33 ods. 2 písm. d). Doterajšia právna úprava nedostatočne rozlišovala medzi prijatím žiaka v rámci prijímacieho konania a prijatím žiaka prestupom, čo bolo v aplikačnej praxi problematické pri napĺňaní plánov výkonov v stredných školách.

K bodu 117

Navrhuje sa vypustenie pojmu „športová výkonnosť“ ako dôvodu preradenia žiaka zo strednej športovej školy do základnej školy vzhľadom na zavedenie stredných športových škôl, v ktorých sa už neposkytuje výchova a vzdelávanie v osemročných vzdelávacích programoch.

K bodu 118

Legislatívno-technická úprava v nadväznosti na úpravu hodnotenia žiaka.

K bodom 119 a 120

Vzhľadom na podnety riaditeľov stredných škôl sa navrhuje doplnenie dôvodu pre zanechanie štúdia po ukončení povinnej školskej dochádzky, čoho dôsledkom je vyradenie žiaka zo štúdia. Úprava sa navrhuje s cieľom sprehladenia evidencie žiakov stredných škôl.

K bodu 121

Na základe požiadaviek a podnetov aplikačnej praxe sa navrhuje úprava preukazovania zdravotnej spôsobilosti žiaka pri prijatí alebo pri zmene zdravotnej spôsobilosti žiaka počas štúdia a ustanovujú sa postupy a riešenia, ktoré je možné uskutočniť pre ďalšie vzdelávanie, v prípade nepreukázania zdravotnej spôsobilosti žiaka.

K bodu 122

V nadväznosti na možnosť získať nižšie stredné vzdelanie na základnej škole sa navrhuje vypustiť duplicita na strednej odbornej škole. Aplikačná prax poukazovala na nedostatok pedagogických zamestnancov na stredných školách, ktorí by systematicky pripravovali na komisionálne skúšky.

K bodu 123

V nadväznosti na požiadavky stredných športových škôl sa vypúšťajú požiadavky na minimálny počet individuálnych športov a kolektívnych športov. Do budúcnosti predstavuje takáto úprava možnosť pružnejšieho a efektívnejšieho reagovania na potenciálne zmeny, ktoré sa môžu vyskytnúť v aplikačnej praxi.

K bodom 124 až 127

V nadväznosti na požiadavky praxe sa upravuje znenie tak, aby korešpondovalo s rozdelením vzdelávacích oblastí, terminológiou a zaradením vyučovacieho predmetu umelecká prax v školách umeleckého priemyslu.

K bodu 128

Navrhuje sa vypustenie zdokonaľovacieho štúdia, ktoré bolo zamerané na zdokonaľovanie inovatívnych vedomostí a zručností, nezvyšovalo kvalifikáciu ani nadobudnutý stupeň vzdelania, a preto oň uchádzači nejavili záujem a v súčasnosti v tomto type štúdia nie je žiaden žiak.

K bodu 129

Navrhuje sa vypustenie duplícít vo vzťahu k základnej umeleckej škole. Vzhľadom na nejednotnú aplikačnú prax sa spresňuje možnosť zriaďovateľa nielen určiť výšku príspevku na čiastočnú úhradu výdavkov, ale aj tento príspevok znížiť, zvýšiť alebo odpustiť. Tieto úkony sa schvaľujú všeobecne záväzným nariadením. Aj keď je na zvážení a vôli zriaďovateľa, aké dôvody uzná vzhľadom na svoje regionálne a miestne požiadavky za relevantné na odpustenie príspevku, zákon aj naďalej ponecháva tzv. „sprístupnenie“ tohto druhu vzdelania pre skupinu, ktorou sú osoby v hmotnej núdzi, vo forme zákonného dôvodu odpustenia príspevku. Všetci zriaďovatelia konsenzuálne aplikujú odpustenie príspevku pre deti v hmotnej núdzi, čím podporujú sociálny rozmer pri vzdelávaní týchto detí a naplnenie daného ustanovenia. Tento príspevok je možné odpustiť v školskom roku iba raz v jednom umeleckom odbore.

K bodu 130

Navrhovaná úprava spresňuje premietnutie nastavenia uskutočňovania foriem skráteného štúdia v školách.

K bodu 131

Legislatívno-technická úprava nadväzujúca na úpravy v rámci jazykových škôl.

K bodom 132 a 133

Vzhľadom na nejednotnú aplikačnú prax sa výslovne upravuje možnosť zriaďovateľa nielen určiť výšku príspevku na čiastočnú úhradu výdavkov, ale aj tento príspevok znížiť, zvýšiť alebo odpustiť. Tieto úkony sa schvaľujú všeobecne záväzným nariadením. Aj keď je na zvážení a vôli zriaďovateľa, aké dôvody uzná vzhľadom na svoje regionálne a miestne požiadavky za relevantné na odpustenie príspevku, zákon aj naďalej ponecháva tzv. „sprístupnenie“ tohto druhu vzdelania pre skupinu, ktorou sú osoby v hmotnej núdzi, vo forme zákonného dôvodu odpustenia príspevku. Všetci zriaďovatelia konsenzuálne aplikujú odpustenie príspevku pre deti v hmotnej núdzi, čím podporujú sociálny rozmer pri vzdelávaní týchto detí a naplnenie daného ustanovenia. Tento príspevok je možné odpustiť v školskom roku iba raz pre jeden jazyk. V týchto novelizačných bodoch sa zároveň vykonávajú príslušné legislatívno-technické úpravy.

K bodu 134

Legislatívno-technická úprava nadväzujúca na komplexné zmeny v § 55, keďže klasifikácia je druhom hodnotenia.

K bodom 135 až 140

Navrhuje sa rozšírenie dištančného vzdelávania v rozsahu určenom v štátnom vzdelávacom programe s cieľom, aby bolo systémovým riešením výchovno-vzdelávacieho procesu, nielen riešením v krízovej situácii.

Úprava v súvislosti so spresnením pojmu dištančné vzdelávanie má za cieľ zabezpečiť, aby sa rozlíšili pojmy diaľkové vzdelávanie a dištančné vzdelávanie. Zároveň sa vykonávajú príslušné legislatívno-technické úpravy.

K bodom 141 až 145

Návrh súvisí s komplexným rozšírením možností hodnotenia žiakov, variabilitou druhov vzdelávania na základných školách a stredných školách a s vplyvom na prechod medzi jednotlivými stupňami vzdelávania. Zároveň sa navrhuje zavedenie jednotnej terminológie hodnotenia v celom zákone. Vytvára sa štruktúra hodnotenia tak, aby bolo jednoznačne odlišené priebežné hodnotenie v predmete, súhrnné hodnotenie v predmete, ako aj celkové hodnotenie žiaka na konci prvého polroka a druhého polroka. Definujú sa podmienky postupu do vyššieho ročníka pri slovnom hodnotení žiaka z predmetu a pri hodnotení predmetu formou aktívne absolvoval, absolvoval a neabsolvoval. Zároveň sa oddeľuje hodnotenie vedomostí ako výsledku vzdelávacieho procesu a výchovy v správaní.

K bodu 146

Navrhuje sa spresnenie terminológie a vymedzenia dôvodov pre konanie komisionálnej skúšky s cieľom jednoznačnej aplikácie. Navrhovanou úpravou sa zároveň dopĺňa nový inštitút, ktorým je na zabezpečenie transparentnosti možná prítomnosť povereného zamestnanca Štátnej

školskej inšpekcie a povereného zamestnanca okresného úradu v sídle kraja, ak v príslušnej škole komisionálnu skúšku koná aspoň 20 % žiakov z príslušného ročníka.

K bodu 147 až 149

Navrhuje sa doplnenie okruhu, ktorý zasahujú v prípade žiak svojim správaním a agresivitou ohrozuje bezpečnosť a zdravie ostatných žiakov, ostatných účastníkov výchovy a vzdelávania alebo narúša výchovu a vzdelávanie do takej miery, že znemožňuje ostatným účastníkom výchovy a vzdelávania vzdelávanie. Členovia školského podporného tímu sú priamo v škole a preto môžu pomôcť okamžite na mieste problému. Taxatívne vymenovaných možností sa rozširuje o odborných zamestnancov zariadenia poradenstva a prevencie, tak aby mohli byť privolaní a poskytovať odbornú pomoc a súčinnosť. Rôznorodé problémové situácie vyžadujú pomoc rôznych aktérov, preto nie je vždy nutné zapojenie všetkých súčasne, v každej situácii. V prípade vzniku problémovej situácie zostáva vždy nedotknutá informačná povinnosť zákonného zástupcu.

K bodom 150 až 152

Navrhuje sa doplnenie informovania zriaďovateľa o ďalších podmienkach prijatia detí do materskej školy. Cez zriaďovateľa sa zabezpečuje financovanie, a preto je dôležitá ich vzájomná súčinnosť.

Zároveň sa dopĺňa informačná povinnosť o plnení povinného predprimárneho vzdelávania voči obci, v ktorej majú deti trvalý pobyt. Navrhované znenie obsahuje aj taxatívne určený zoznam údajov pre zaslanie.

K bodu 153

Legislatívno-technická úprava nadväzujúca na zmeny v § 29.

K bodu 154

V nadväznosti na rozšírenie možností vzdelávania sa navrhuje spresniť, že do prvého ročníka vzdelávacieho programu nižšieho stredného odborného vzdelávania môže byť prijatý uchádzač, ktorý navštevoval najmenej deväť rokov základnú školu a neukončil vzdelávací program základnej školy. Táto formulácia zahŕňa skončenie základnej školy v ktoromkoľvek ročníku po deviatich rokoch.

K bodu 155

Navrhuje sa vypustenie odseku, ktorý upravuje prijatie do prvého ročníka vzdelávacieho programu pomaturitného zdokonaľovacieho štúdia. Zdokonaľovacie štúdium nenavštevuje v súčasnosti už žiaden žiak a predstavuje nesystémovú zložku.

K bodu 156

Navrhuje sa doplnenie ustanovenia, upravujúceho podmienky prijímacieho konania v školách, v ktorých sa výchova a vzdelávanie uskutočňuje v cudzom jazyku na základe medzinárodnej dohody alebo medzinárodného programu, vzhľadom na to, že v doterajšom znení zákona tieto podmienky neboli jednoznačne ustanovené.

K bodom 157 a 159

Navrhuje sa zmeniť proces prijímacieho konania na účel jeho zjednodušenia a zlepšenia podmienok pre uchádzača, ktorý sa bude prijímacieho konania zúčastňovať. Podmienky pri výbere strednej školy sú významne ovplyvnené kritériami, ktoré si každá stredná škola zverejňuje podľa vlastného zamerania a uváženia do konca februára školského roku, v ktorom už uchádzač prijímacie konanie koná.

Predpoklad úspešného vykonania prijímacej skúšky je cieleňá príprava, ktorá si vyžaduje dlhšie časové obdobie, ako len dva alebo tri mesiace podľa súčasnej právnej úpravy. Vytvorenie časového priestoru a podmienok pre uchádzača na dôslednú prípravu pri výbere školy je kľúčovou fázou rozhodovania sa žiaka, ktorá ovplyvňuje taký dôležitý krok ako je výber strednej školy. Zmena sa týka aj časového rámca zverejnenia kritérií na prijatie na strednú školu, ktoré sa rozširuje z obdobia 3 mesiacov na 16 mesiacov.

Zverejnenie kritérií prijímacieho konania k 30. novembru a vyplnenie údajov o záujme žiakov základnej školy o štúdium na stredných školách na stránkach školského výpočtového strediska zefektívni a zoptimalizuje samosprávnym krajom proces plánov výkonov pre jednotlivé stredné školy, žiakom poskytne dostatočný časový priestor na výber strednej školy a zodpovednú prípravu na prijímacie skúšky. Všetky termíny ohľadom prijímacieho konania určuje ministerstvo školstva s cieľom zefektívnenia a zjednodušenia procesu prijímania žiakov na stredné školy. Požiadavky riaditeľov stredných škôl a podnety aplikačnej praxe viedli k zmene formy prihlášky na strednú školu. Zvýšenie efektivity je aj v jednej prihláške, na ktorej budú vypísané stredné školy podľa priority uchádzača. Navrhovaná zmena nepredstavuje pre uchádzača žiadnu zmenu, pretože sa mu nemení počet škôl, na ktoré si môže prihlášku podať.

Pripravovaná zmena je nastavená z pohľadu žiaka a aj z tohto dôvodu prihláška zachováva počet stredných škôl, ktoré žiak uvádza na prihláške. Zároveň sa upravuje formulár prihlášky s potrebnými náležitosťami, aby ho bolo možné zasielať aj elektronicky. Taktiež vyjadrenie lekára a ďalšie náležitosti sa budú vyžadovať iba pre študijné a učebné odbory, pre ktoré je toto potvrdenie nevyhnutné. Tieto opatrenia odstraňujú nadbytočnú záťaž zákonných zástupcov žiaka aj lekárov.

K bodu 160

V nadväznosti na zmenu mechanizmu prijímacieho konania sa navrhuje spresnenie povinnosti pre riaditeľov škôl zverejniť počty žiakov, ktorých možno prijať do študijných odborov a učebných odborov. Počet žiakov v jednotlivých odboroch vzdelávania podlieha prerokovaniu v pedagogickej rade školy, následne sa k nemu vyjadruje rada školy a je podmienený súhlasom zriaďovateľa. Tento počet nie je súčasťou kritérií prijímacieho konania a pre jasnú a jednoduchú informovanosť je potrebné zverejniť počet žiakov, ktorých možno prijať do tried prvého ročníka a termíny konania prijímacích skúšok.

K bodu 161

Navrhuje sa zmena časového rámca pre zverejnenie kritérií na prijatie na strednú školu, čím sa dosiahne zväčšenie časového rámca z obdobia 3 mesiacov na 16 mesiacov pre rozhodovací proces pre uchádzačov. Zverejnenie kritérií prijímacieho konania k 30. novembru a vyplnenie údajov o záujme žiakov základnej školy o štúdium na stredných školách na stránkach školského výpočtového strediska zefektívni a zoptimalizuje samosprávnym krajom proces plánov výkonov pre jednotlivé stredné školy, žiakom poskytne dostatočný časový priestor na výber strednej školy a zodpovednú prípravu na prijímacie skúšky.

Zmena je pripravovaná s ohľadom na potreby uchádzača. Pri tvorbe kritérií prijímacieho konania je potrebné ich nastavenie komplexne tak, aby boli jasne zadané podmienky, ktoré musí uchádzač splniť. Potrebná je jednoznačnosť termínu pre všetky školy.

K bodu 162

Navrhovaná úprava umožní v systéme duálneho vzdelávania určenie a zverejnenie podmienok prijímacieho konania, ak škola uzatvorí zmluvu o duálnom vzdelávaní so zamestnávateľom po tomto termíne a najneskôr do 30 dní od uzatvorenia zmluvy.

K bodom 163 a 164

Navrhuje sa rozšírenie možnosti pre riaditeľa školy, ktorá poskytuje úplné stredné všeobecné vzdelanie, zaradiť do kritérií na prijímacie konanie výsledky externého testovania žiakov 9. ročníka a prijať uchádzača bez prijímacej skúšky na základe dosiahnutých výsledkov viac ako 90% v celoslovenskom testovaní žiakov deviateho ročníka a tiež pre riaditeľa školy, ktorá poskytuje úplné stredné odborné vzdelanie, prijať uchádzača bez prijímacej skúšky na základe výsledkov viac ako 80% v celoslovenskom testovaní žiakov deviateho ročníka s cieľom, aby sa žiakom rozšírili možnosti štúdia a zvýšila motivácia pre dosiahnutie čo najlepších vedomostí počas štúdia na základnej škole. Pre riaditeľov škôl s odborními vzdelávaniami vyžadujúcimi overenie nadania a talentu sa ponecháva povinnosť overiť špeciálne schopnosti, zručnosti alebo nadanie a zavádza sa povinnosť overiť vedomosti z predmetov určených ministerstvom školstva v rámci prijímania na stredné školy.

K bodu 165

Legislatívno-technická úprava v súvislosti s úpravami v termíne zverejnenia kritérií prijímacieho konania.

K bodu 166

Legislatívno-technická úprava súvisiaca so spresnením terminológie názvu prihlášky na vzdelávanie.

K bodu 167 a 168

V novom nastavení mechanizmu prijímacieho konania sa predpokladá zmena kompetencie určovať termíny prijímacích skúšok pre jednotlivé stredné školy. Vzhľadom na mechanizmus prijímacieho konania, podľa novej právnej úpravy tieto termíny bude určovať ministerstvo školstva. Tým sa odstráni problémy s prekryvom jednotlivých termínov a jednoznačnosť termínu. Navrhuje sa zjednotenie procesu prijímacieho konania umožnením zverejnenia výsledkov prijímacieho konania v jednotnom termíne pre všetky stredné školy v každom odbore vzdelávania. Po zjednotení procesov bude možné prijať uchádzača na prvú strednú školu, na ktorú žiak splnil podmienky prijatia z poradia škôl, ktoré žiak uviedol v prihláške na štúdium. Zároveň sa vykonávajú príslušné legislatívno-technické úpravy.

K bodu 169

Počet žiakov prvého ročníka gymnázií s osemročným vzdelávacím programom pre nasledujúce prijímacie konanie nesmie prekročiť päť percent z celkového počtu žiakov z daného populačného ročníka v príslušnom školskom roku, čo predstavuje skupinu najtalentovanejších

detí, ktorá sa o osemročné štúdium uchádza. Z týchto uchádzačov je možné naplniť počet určených miest už v prvom kole.

K bodu 170 a 171

Navrhuje sa spresnenie pre riaditeľov škôl pri rozhodovaní o prijatí do strednej školy prihladiť okrem zdravotnej spôsobilosti aj na zmenenú pracovnú schopnosť a týmto predísť prípadom, kedy na odbor vzdelávania bol prijatý žiak, ktorý by nemohol plnohodnotne nadobudnúť poskytované vzdelanie a ojedinele z tohto dôvodu by musel predčasne ukončiť štúdium. Zároveň sa vykonávajú príslušné legislatívno-technické úpravy.

Navrhovaná úprava predstavuje spresnenie procesu rozhodovania o prijatí na štúdium a tvorbe kritérií, tak aby jeho súčasťou boli aj mimoškolské aktivity žiaka, ktorý ak že je úspešným riešiteľom predmetovej olympiády alebo víťazom súťaže budú tieto jeho aktivity zohľadnené pri prijímacom konaní. Navrhuje sa vypustiť testovanie žiakov 9. ročníka, keďže nie je potrebné ho opätovne duplikovať. Testovanie žiakov 9. ročníka má v procese prijímacieho konania významné postavenie a je jeho neoddeliteľnou súčasťou.

K bodom 172 až 174

Jednou z prioritných téz novely školského zákona je zjednodušenie procesu prijímacieho konania. Rozhodovanie uchádzača je časované pred podaním prihlášky na prijímacie konanie, čo bude mať za následok zjednodušenie procesu prijímacieho konania. Jednotlivé zmeny tiež reflektujú dlhodobé požiadavky riaditeľov stredných škôl, aby sa proces prijímacieho konania zjednodušil a zrušili sa zápisné listky. Dôsledkom pre stredné školy bude jednoduchšie nastavenie druhého kola prijímacieho konania. Pre uchádzačov, ktorý sa zúčastnia druhého kola to znamená, že informácie o neobsadených miestach dostanú skôr a zníži sa neistota vyplývajúca z prechodu zo základnej školy na strednú školu.

V kontexte uvedeného sa spresňuje aj proces rozhodovania o prijatí. Toto spresnenie vychádza zo skutočnosti, že prijímacia skúška je iba jedna zo súčasti prijímacieho konania. V mnohých prípadoch tak bolo pre riaditeľa školy ťažšie vykonať zverejnenie výsledkov po prijímacej skúške. Preto sa navrhuje úprava, podľa ktorej zoznam uchádzačov zverejní riaditeľ v určenom termíne, ktorý však plynie od termínu skončenia prijímacieho konania.

Žiak sa v rámci prijímacieho konania pri podaní prihlášky na vzdelávanie rozhoduje podľa svojich priorít a podľa svojho záujmu volí školy a termín prijímacej skúšky na prihláške na vzdelávanie. Následne sa konajú prijímacie skúšky v termínoch určených ministerstvom školstva, ktoré ich určuje tak, že pre každé kolo je určený prvý termín a druhý termín. Ak bude žiak prijatý na školu a potvrdí svoj záujem, strácajú význam rozhodnutia o prijatí na inej škole. Preto sa ustanovuje, že tieto rozhodnutia strácajú platnosť automaticky zo zákona. Proti rozhodnutiu o neprijatí sa uchádzač môže odvolať.

K bodu 175

Legislatívno-technická úprava v nadväznosti na vypustenie záverečnej pomaturitnej skúšky.

K bodom 176 až 179

Navrhuje sa vypustenie písomnej časti záverečnej skúšky. Témy na písomnú časť záverečnej skúšky vypracujú učitelia odborných predmetov v spolupráci s majstrami odbornej výchovy. Písomná časť záverečnej skúšky je v súčasnosti určená v rozsahu 1 téma až 10 tém a trvá od 45

minút do 120 minút. Dosiahnuté vzdelanie absolventskou skúškou zostáva v rozsahu praktickej časti záverečnej skúšky, v ktorej sa overujú zručnosti a schopnosti žiaka vo vyžrebovanej téme a ústnej časti záverečnej skúšky, v ktorej sa overujú vedomosti žiakov vo vyžrebovanej téme. Počet tém a ich rozsah korešpondujú s charakterom učebného odboru. Tieto dve časti úplne pokrývajú štúdium v učebných odboroch.

Zároveň sa navrhuje zavedenie kompetencie ministerstva školstva určovať termíny konania skúšok na ukončovanie vzdelania s cieľom časovo zosúladiť termíny a tiež poskytnutie možnosti pružne reagovať v prípade mimoriadnej situácie.

Zároveň sa vykonávajú príslušné legislatívno-technické úpravy spojené so zmenou určovania termínov záverečnej skúšky.

K bodu 180

Navrhuje sa zavedenie možnosti absolvovania maturitnej skúšky z predmetu po jeho ukončení v príslušnom pláne školského vzdelávacieho programu. Tým sa napríklad umožňuje vykonávať maturitnú skúšku zo slovenského jazyka v bilingválnych päťročných programoch už vo štvrtom ročníku, ak sa slovenský jazyk a literatúra učia iba v prvých štyroch rokoch tohto štúdia. Keďže táto skutočnosť je možnosťou, pôvodný koncept maturitnej skúšky zostáva zachovaný. Realizácia niektorého maturitného predmetu počas štúdia dáva priestor na lepšiu prípravu na maturitnú skúšku pre žiaka strednej školy.

K bodu 181

Navrhuje sa neobmedzovať žiaka vo vykonaní aj viacerých maturitných skúšok z dobrovoľného predmetu. Základom úpravy je potreba súčasnej doby, ktorá vyžaduje absolventov aj pri špecializácii na niektorý prírodovedný predmet preukázať znalosti v oblasti informatiky, matematiky alebo cudzích jazykov.

K bodu 182

Legislatívno-technická úprava je terminologickým zosúladením naprieč celým zákonom.

K bodom 183

Navrhuje sa úprava pre jednotnú aplikáciu v otázke rovnocennosti maturitnej skúšky vykonanej podľa medzinárodného programu s maturitnou skúškou podľa tohto zákona, s cieľom zaviesť rovnocenné nastavenie podmienok pri ukončovaní štúdia pre žiakov vzdelávajúcich sa v školách s medzinárodným programom. Zároveň sa vykonávajú príslušné legislatívno-technické úpravy.

K bodom 184 a 186

Navrhuje sa zaviesť povinnosť pre žiaka odhlásiť sa z dobrovoľnej maturitnej skúšky, ak ju nechce konať. Navrhnutý termín je nastavený tak, aby tieto skúšky administratívne nezaťažili stredné školy, ktoré v nasledujúcom čase pripravujú maturitné rozvrhy. Zohľadňujú sa nielen potreby žiakov ale aj škôl s cieľom znížiť administratívnu záťaž spojenú s organizovaním maturitných skúšok a maturitných komisií.

K bodom 187 a 188

Úprava sa navrhuje vzhľadom na to, že podrobnosti o externej časti a internej časti maturitnej skúšky majú detailný charakter a preto je vhodnejšie a flexibilnejšie, ak ich bude upravovať vykonávací právny predpis. Doteraz boli v zákone náležitosti, ktoré by bolo žiadúce mať v právnom predpise nižšej právnej sily, vo vyhláske č. 318/2008 Z. z. o ukončovaní štúdia na stredných školách. Komplexná úprava ukončovania štúdia na stredných školách tak bude kompaktná a prehľadná. Navrhovaná zmena reflektuje najmä na požiadavky škôl. Do budúca predstavuje takáto úprava možnosť flexibilnejšieho a efektívnejšieho reagovania na potenciálne zmeny, ktoré sa môžu vyskytnúť v aplikačnej praxi. Zároveň sa vykonávajú príslušné legislatívno-technické úpravy.

K bodu 189 a 190

Navrhovaná úprava umožňuje konať náhradnú maturitnú skúšku z externej časti maturitnej skúšky a písomnej formy internej časti maturitnej skúšky aj v septembri nasledujúceho školského roka s cieľom umožniť tým žiakom, ktorí zo zdravotných dôvodov nemohli vykonať túto skúšku v riadnom ani v náhradnom termíne v apríli, vykonať skúšku skôr ako v riadnom termíne nasledujúceho roka. Ak ide o žiaka, ktorý prekonal dlhodobú chorobu, podľa súčasného právneho stavu mu nebolo umožnené ísť študovať na vysokú školu už v nasledujúcom školskom roku z dôvodu, že v nasledujúcom školskom roku mohli najskôr vykonať maturitnú skúšku z externej časti maturitnej skúšky a písomnej formy internej časti maturitnej skúšky v riadnom skúšobnom období, t.j. v marci.

K bodu 191

Navrhuje sa odstrániť ustanovenia o záverečnej pomaturitnej skúške, ktorú bolo potrebné vykonať pri nadstavbovom štúdiu. Vzhľadom na to, že v nadstavbovom štúdiu v súčasnosti neštuduje žiaden žiak, nie je potrebné a preto nie je potrebné zachovať ani skúšku, ktorá je jeho záverom.

K bodom 192 až 194

Navrhované úpravy nadväzujú na definíciu profilového predmetu na konzervatóriu. Pokiaľ ide o termíny konania absolventskej skúšky, navrhujú sa rovnaké pôsobnosti pre ministerstvo školstva, ako v prípade záverečnej skúšky a maturitnej skúšky, t.j. určovať ich bude ministerstvo školstva. Legislatívno-technická úprava v nadväznosti na úpravu maturitnej skúšky.

K bodom 195 a 196

Úprava sa navrhuje vzhľadom na to, že podrobnosti o maturitných komisiách a skúšobných komisiách pre záverečnú skúšku a skúšobných komisiách pre absolventskú skúšku má upravovať vykonávací právny predpis. Do budúca predstavuje takáto úprava možnosť pružnejšieho a efektívnejšieho reagovania na potenciálne zmeny, ktoré sa môžu vyskytnúť v aplikačnej praxi. Zároveň sa vykonávajú príslušné legislatívno-technické úpravy.

K bodom 197 až 209

Legislatívno-technická úprava v nadväznosti na úpravy v nadväznosti na klasifikáciu a zadaný medzinárodný program a úpravy v nadväznosti na zmeny pri maturitnej skúške, záverečnej skúške alebo záverečnej pomaturitnej skúške.

K bodu 210

Spresňuje sa vymedzenie škôl, kde sa uskutočňuje výchova a vzdelávanie detí so zdravotným znevýhodnením alebo žiakov so zdravotným znevýhodnením.

K bodu 211 až 215

Navrhovaná úprava spresňuje výchovu a vzdelávanie detí so zdravotným znevýhodnením alebo žiakov so zdravotným znevýhodnením, ktorá sa uskutočňuje v materských školách, základných školách alebo stredných školách. Používanie vzdelávacích programov pre deti so zdravotným znevýhodnením alebo žiakov so zdravotným znevýhodnením vyučovaných v špeciálnych školách a špeciálnych triedach s cieľom zabezpečiť vzdelávanie integrovaných žiakov v bežných triedach škôl a školských zariadení podľa individuálnych vzdelávacích programov vytvorených podľa novo navrhovaného znenia § 7a. Praktická škola a odborné učilište predstavujú typ špeciálnej strednej školy, preto pôvodné rozdelenie bolo zmätočné. Následne sa spresňuje praktickej školy a odborného učilišťa, tak aby sa docielila jednoznačnosť.

Ďalej navrhovaná úprava spresňuje terminológiu pre označovanie osôb, ktoré sa uchádzajú o vzdelávanie v praktických školách a odborných učilištiach, keďže v danom čase ešte nejde o žiakov.

K bodu 216

Úprava termínu je potrebná pre zosúladenie termínov prijímacieho konania, aby nevznikla disproporcia.

K bodu 217

Navrhovaná úprava vychádza z požiadaviek aplikačnej praxe, kedy hodnoty určené v triede pre všeobecne intelektovo nadaných žiakov (v prvom až štvrtom ročníku základnej školy najviac 12 žiakov, v piatom až deviatom ročníku najviac 16 žiakov a v triede strednej školy najviac 22 žiakov) vytvárali disproporciu v nadväzujúcom ročníku. Zmena v navýšení o dvoch žiakov pri maximálnom počte 24 žiakov v triede strednej školy zabezpečí plynulejší prechod, pretože takto určené počty žiakov sú v rozdieloch násobkom.

K bodu 218

Legislatívno-technická úprava v nadväznosti na zmeny týkajúce sa termínov prijímacieho konania.

K bodu 219

Navrhuje sa vypustenie časti o zaradení žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia do špecializovaných tried s cieľom dosiahnuť jednotný prístup vo vzdelávaní ku všetkým žiakom, pričom tento návrh možno vnímať ako jedno z opatrení proti novej segregácii.

K bodu 220

Legislatívno-technická úprava v nadväznosti na zmeny v § 11 týkajúce sa pedagogickej dokumentácie.

K bodom 221 až 225

Legislatívno-technická úprava v dôsledku vypustenia textu zo zákona a jeho presunu do vykonávacieho právneho predpisu a prečíslovania, preznačenia zostávajúceho textu v zákone.

K bodom 226 a 227

V nadväznosti na komplexnú zmenu systému poradenstva a prevencie sa upravuje aj označenie príslušných školských zariadení a jednoznačne sa definuje ich obligatórne postavenie ako právnických osôb.

K bodu 228

Navrhuje sa pridanie záujmovej činnosti medzi aktivity, ktoré sú zabezpečené v školskom klube detí pre deti, ktoré plnia povinnú školskú dochádzku na základnej škole. Rozšírenie možností reflektuje na požiadavky aplikačnej praxe.

K bodu 229

Navrhuje sa upraviť najvyšší počet detí v jednom oddelení školského klubu detí jednotným spôsobom tak, aby bolo docielený čo najkvalitnejší výchovno-vzdelávací proces v školskom klube detí, aj vzhľadom na to, že môžu poskytovať ďalšie záujmové činnosti.

Z údajov o počte oddelení školských klubov detí a o počte žiakov, zapísaných v školskom klube detí k 15. 9. 2020 (In: Štatistická ročenka za rok 2020, dostupná na: https://www.cvtisr.sk/cvti-sr-vedecka-kniznica/informacie-o-skolstve/statistiky/statisticka-rocenka-publikacia/statisticka-rocenka-skolske-kluby.html?page_id=9594) vyplýva, že priemerný počet žiakov v oddelení školského klubu, ktorý je súčasťou základnej školy, je 25,52. Na základe uvedeného možno konštatovať, že návrh nemá vplyv na rozpočet miest a obcí, ktoré sú zriaďovateľmi školských klubov detí.

Navrhovaná zmena rešpektuje výchovu a vzdelávanie detí so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami, preto sa zároveň navrhuje ponechať počet detí v oddeleniach pre deti so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami rovnaký ako v triedach, v ktorých sa vzdelávajú.

K bodom 230 až 235

Vzhľadom na nejednotnú aplikačnú prax sa výslovne upravuje možnosť zriaďovateľa nielen určiť výšku príspevku na čiastočnú úhradu výdavkov, ale aj tento príspevok znížiť, zvýšiť alebo odpustiť. Tieto úkony sa schvaľujú všeobecne záväzným nariadením. Aj keď je na zvážení a vôle zriaďovateľa, aké dôvody uzná vzhľadom na svoje regionálne a miestne požiadavky za relevantné na odpustenie príspevku, zákon aj naďalej ponecháva tzv. „sprístupnenie“ tohto druhu vzdelania pre skupinu, ktorou sú osoby v hmotnej núdzi, vo forme zákonného dôvodu odpustenia príspevku. Všetci zriaďovatelia konsenzuálne aplikujú odpustenie príspevku pre deti v hmotnej núdzi, čím podporujú sociálny rozmer pri vzdelávaní týchto detí a naplnenie daného ustanovenia. V týchto novelizačných bodoch sa zároveň vykonávajú príslušné legislatívno-technické úpravy.

K bodu 236

Navrhované ustanovenie upravuje stav pri umiestňovaní dieťaťa do zariadenia, v ktorom sa vykonáva rozhodnutie súdu. V tomto prípade nie je možné uplatniť príslušné ustanovenie školského zákona vzhľadom na skutočnosť, že by mohlo ísť o rozpor so súdnym rozhodnutím, na základe ktorého je dieťa umiestnené napr. v centre pre deti a rodiny, ako aj so zásadou právnej istoty pre účastníkov konania.

V praxi nie je možné, aby diagnostické centrum prijalo toto dieťa na základe dohody s centrom pre deti a rodiny aj vo vzťahu k zákonu č. 61/2018 Z. z., ktorým sa novelizoval zákon č. 305/2005 Z. z. o sociálnoprávnej ochrane detí a o sociálnej kuratele a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, ktorým sa v § 49 ods. 5 ustanovilo, že centrum pre deti a rodiny nemôže za účelom zabezpečenia odbornej pomoci premiestniť dieťa do iného centra alebo iného zariadenia na výkon rozhodnutia súdu.

K bodu 237

Legislatívno-technická úprava.

K bodu 238

Navrhuje sa umiestňovanie detí do reedukačných centier, ktorý predstavuje dlhodobu veľmi náročný a zdĺhavý proces. Dohodnutý medzirezortný postup umiestňovania detí do reedukačných centier (dieťa pred umiestnením do reedukačného centra absolvuje diagnostiku v diagnostickom centre, v rámci ktorej diagnostické centrum označí reedukačné centrum) cez diagnostické centrá sa osvedčilo a je preto potrebné upraviť aj právne podmienky na tento postup.

K bodu 239

Úpravou sa navrhuje podporiť aj v diagnostických centrách, tak ako v reedukačných centrách, nevyhnutné vytvorenie priestoru pre prijímanie detí, ktoré nemajú ukončenú povinnú školskú dochádzku a zároveň už dosiahli 15 rokov veku.

K bodu 240 až 245

Navrhované úpravy reflektujú na pretrvávajúce problémové situácie pri umiestňovaní dieťaťa do zariadenia, v ktorom sa vykonáva rozhodnutie súdu. V tomto prípade nie je možné uplatniť príslušné ustanovenie školského zákona vzhľadom na skutočnosť, že by mohlo ísť o rozpor so súdnym rozhodnutím, na základe ktorého je dieťa umiestnené napr. v centre pre deti a rodiny, ako aj so zásadou právnej istoty pre účastníkov konania.

V praxi nie je možné, aby diagnostické centrum prijalo toto dieťa na základe dohody s centrom pre deti a rodiny aj vo vzťahu k zákonu č. 61/2018 Z. z., ktorým sa novelizoval zákon č. 305/2005 Z. z. o sociálnoprávnej ochrane detí a o sociálnej kuratele a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, ktorým sa v § 49 ods. 5 ustanovilo, že centrum pre deti a rodiny nemôže za účelom zabezpečenia odbornej pomoci premiestniť dieťa do iného centra alebo iného zariadenia na výkon rozhodnutia súdu.

Je v záujme dieťaťa, ktoré je umiestnené v reedukačnom centre na základe rozhodnutia súdu, aby zariadenie reedukačného centra a orgán sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately spolupracovali. Priestorom na túto spoluprácu môže byť o. i. práve vyhodnocovanie individuálneho reedukačného programu. Navyše úprava spolupráce je žiaduca aj z dôvodu zmien tzv. pobytových výchovných opatrení podľa zákona o rodine a tiež z dôvodu poskytnutia efektívnej súčinnosti súdu podľa § 55 ods. 1 zákona o rodine tak zo strany reedukačného centra, ako aj zo strany orgánu sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately.

Keďže reedukačné centrá zabezpečujú starostlivosť o deti aj na základe súdneho rozhodnutia (vrátane ochrannej výchovy), je nevyhnutné ich jednoznačne definovať ako zariadenia s nepretržitou prevádzkou, tak ako sú definované diagnostické centrá. Taktiež je nevyhnutné zvýšiť dostupnosť „záchytných miest“ pre deti, ktoré sú na úteku z diagnostických centier alebo reedukačných centier a dôjde k ich záchytnu; aktuálna právna úprava umožňuje vytvoriť

podmienky pre deti na úteku len diagnostickým centráм napriek skutočnosti, že sieť reedukačných centier je výrazne širšia.

K bodu 246

S cieľom zvýšenia dostupnosti odbornej pomoci dieťaťu pre všetky rodiny sa navrhuje neustanoviť úhradu za pobyt dieťaťa v špeciálnych výchovných zariadeniach za pobyt dieťaťa, ktoré je umiestnené na základe neodkladného opatrenia súdu.

Zároveň sa s cieľom zjednotenia právnych predpisov v tejto oblasti a s cieľom spresnenia upravuje finančné a hmotné zabezpečenie detí v špeciálnych výchovných zariadeniach, a to vreckové a vecné dary deťom umiestneným v špeciálnych výchovných zariadeniach na základe neodkladného opatrenia súdu, rozhodnutia súdu o uložení výchovného opatrenia, rozhodnutia súdu o nariadení ústavnej starostlivosti alebo rozhodnutia súdu o uložení ochrannej výchovy.

K bodu 247

Uvedenou úpravou § 130 ods. 1 a 2 sa definuje predmet systému poradenstva a prevencie. Definícia je skladbou účelu systému poradenstva a prevencie a odborných činností, ktoré poskytuje. Ustanovenie vymedzuje odborné činnosti koncipované tak, aby obsahli všetky podporné činnosti potrebné na dosiahnutie cieľov výchovy a vzdelávania dieťaťa, žiaka a študenta a neoddeliteľne s tým aj jeho optimálny vývin a inklúziu. Tým je definícia prepojená s činnosťou vecne príslušných odborných zamestnancov podľa osobitného zákona (zákon č. 138/2019 Z. z. o pedagogických zamestnancoch a odborných zamestnancoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov). Tiež sa definuje okruh možných prijímateľov poskytovaných odborných a poradenských činností.

V § 130 ods. 3 a 4 sa ustanovuje komplexný systém poradenstva a prevencie, ktorý budú tvoriť zariadenia poradenstva a prevencie t. j. centrum poradenstva a prevencie a špecializované centrum poradenstva a školský podporný tím, pedagogickí zamestnanci alebo odborní zamestnanci pôsobiaci priamo v školách.

Vytvára sa centrum poradenstva a prevencie, ktoré bude poskytovať odborné činnosti bez vymedzenia zamerania na cieľové skupiny podľa zdravotného znevýhodnenia, ako je za súčasného legislatívneho stavu, teda tak, aby možnosť navštevovať centrum poradenstva a prevencie nebola determinovaná na základe zdravotného znevýhodnenia dieťaťa. Vychádzajúc zo súčasného stavu, v ktorom sa v systéme výchovného poradenstva a prevencie ukázala ako opodstatnená a efektívna aj činnosť zdrojových centier t. j. centier špeciálno-pedagogického poradenstva (ďalej len „ČŠPP“), ktoré sú vysoko špecializované na poradenstvo pre deti s určitým druhom zdravotného postihnutia sa návrhom vytvára aj špecializované centrum poradenstva.

V § 130 ods. 6 sa ustanovuje subjektom systému poradenstva a prevencie poskytovať súčinnosť, resp. spolupracovať s explicitne uvedenými subjektmi pri poskytovaní poradenstva a prevencie vo vzťahu k dieťaťu alebo žiakovi alebo študentovi.

V § 130 ods. 7 sa ustanovuje povinnosť disponovať minimálnym počtom odborných zamestnancov, a to na ustanovený týždenný pracovný čas, pričom pri výbere kategórií odborných zamestnancov budú zohľadnené regionálne špecifiká a potreby príslušného zariadenia poradenstva a prevencie a výber bude v kompetencii jeho riaditeľa. Základné personálne obsadenie s vyšpecifikovaním povinných kategórií odborných zamestnancov zariadení systému poradenstva a prevencie bude ustanovená vykonávacím predpisom.

V súčasnosti je určený minimálny počet troch odborných zamestnancov, ktorý je potrebný na zriadenie centra pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie (ďalej len „CPPPaP“) alebo ČŠPP, pričom nie je ustanovená povinnosť spĺňať všetky podmienky uvedené v návrhu počas celého obdobia, v ktorom má CPPPaP alebo ČŠPP oprávnenie vykonávať odborné činnosti. V súčasnosti sú v sieti škôl a školských zariadení CPPPaP a ČŠPP, ktoré sú výrazne personálne poddimenzované, v dôsledku čoho je poskytovanie komplexnej odbornej starostlivosti obmedzené (dlhá čakacia doba na odbornú starostlivosť z dôvodu vysokého počtu žiadateľov a časového nároku na konkrétne výkony, chýbajúce kategórie odborných zamestnancov a pod.).

Definuje sa bezplatnosť odborných činností poskytovaných v zariadeniach poradenstva a prevencie, ktorých zriaďovateľov je orgán štátnej miestnej správy v školstve. Možnosť ich poskytovania za úhradu zostáva zachovaná pre ostatných zriaďovateľov t. j. neštátne zariadenia poradenstva a prevencie.

Ďalej sa preberá doterajšia úprava revízného postupu uplatňovaného ministerstvom školstva v prípade podozrení z nedostatkov zistených pri poskytovaní poradenstva a prevencie.

Následne v § 131 ods. 1 až 6 sa ustanovuje súhrn odborných činností uskutočňovaných v súlade s výkonovými a obsahovými štandardmi výchovného poradenstva, vydaných ministerstvom školstva v súlade s ustanovením zákona č. 596/2003 Z. z. Výkonové a obsahové štandardy slúžia na zjednotenie a zabezpečenie kvality systému poradenstva a prevencie a na účel vykonávania kontroly zo strany Štátnej školskej inšpekcie. Výkonové a obsahové štandardy špecifikujú odborné činnosti súvisiace s jednotlivým stupňom podporných úrovní, rozdelených do 5. stupňov.

Činnosti podpornej úrovne prvého stupňa vykonáva pedagogický zamestnanec, odborný zamestnanec a školský podporný tím v školách, druhého stupňa vykonáva školský špeciálny pedagóg alebo odborný zamestnanec školy a podľa potreby v spolupráci s centrom poradenstva a prevencie, tretieho stupňa vykonáva odborný zamestnanec centra poradenstva a prevencie v školách a v centrách poradenstva a prevencie, štvrtého stupňa vykonáva odborný zamestnanec centra poradenstva a prevencie v centrách poradenstva a prevencie, piateho stupňa vykonáva odborný zamestnanec špecializovaného centra poradenstva v špecializovanom centre poradenstva.

Odborné činnosti:

Pedagogická diagnostika sa uskutočňuje s cieľom poznávať, posudzovať a hodnotiť vzdelávací proces a jeho aktérov. Pedagogická diagnostika sa zameriava na dve základné zložky (Zelinková, 2001), a to obsahovú zložku pedagogickej diagnostiky, ktorá sa zameriava na zisťovanie dosiahnutej úrovne vedomostí, schopností a návykov a procesuálnu zložku pedagogickej diagnostiky, ktorá sa zameriava na identifikovanie toho, akým spôsobom proces výchovy a vzdelávania prebieha a ako tento proces ovplyvňuje konkrétneho žiaka. Okrem úrovne vedomostí a schopností sa pedagogická diagnostika zameriava aj na emocionálnu a sociálnu úroveň žiaka.

Orientačná diagnostika poskytuje prvotné informácie o prítomnosti, alebo neprítomnosti príslušného postihnutia, narušenia, ohrozenia, alebo talentu u konkrétneho jednotlivca. Najčastejšie je uskutočňovaná v rámci skríningu alebo depistáže, pričom má charakter „triediaceho vyšetrenia“ s cieľom identifikovať konkrétnych jednotlivcov s postihnutím,

narušením, ohrozením alebo talentom. Orientačná diagnostika sa snaží zodpovedať otázku: „Má diagnostikovaná osoba postihnutie, narušenie, ohrozenie alebo talent?“

Základná diagnostika je zameraná na zistenie a identifikovanie konkrétného druhu postihnutia, narušenia alebo ohrozenia. Cieľom základnej diagnostiky je preto určiť základnú diagnózu, alebo podľa vyššie uvedeného, určiť diagnostickú hypotézu (Lechta, 1995). Cieľom základnej diagnostiky je zistiť „O aký druh postihnutia, narušenia alebo talentu ide?“

Čiastková (parciálna) diagnostika - rovnako sleduje najvýznamnejšie vlastnosti a charakteristiky diagnostikovaného subjektu a jeho užšieho a širšieho sociálneho prostredia avšak vo vzťahu k aktuálnym prejavom demonštrovaným v procese edukácie.

Špeciálna/ špecializovaná diagnostika je zameraná na čo najpresnejšie identifikovanie zisteného druhu postihnutia. Odpovedá na otázku: „Aký je konkrétny druh, stupeň a forma, následky konkrétného postihnutia, narušenia alebo ohrozenia?“ Uskutočňovanie špeciálnej diagnostiky predpokladá spoluprácu celého tímu participujúcich odborníkov z oblasti medicíny, pedagogiky, psychológie, špeciálnej pedagogiky, liečebnej pedagogiky, logopédie a sociálnej práce.

Globálna/ komplexná diagnostika sa zameriava na identifikovanie najvýznamnejších vlastností a charakteristík diagnostikovaného subjektu a jeho širšieho a užšieho sociálneho prostredia vzhľadom na ďalšie možnosti jeho edukácie, stimulácie, alebo terapie.

Takto chápaná diagnostika v sebe integruje lekársku, psychologickú, sociálnu, pedagogickú, liečebnopedagogickú, logopedickú a špeciálnopedagogickú diagnostiku.

Diferenciálna diagnostika je postup, pri ktorom sa určuje presná diagnóza spomedzi niekoľkých, ktoré majú rovnaké alebo veľmi podobné príznaky.

(Zdroj k diagnostike: Tichá, 2008)

Edukatívna (re)habilitácia je súbor cieľovo-účelových, obsahovo-procesuálnych a funkčno-štruktúrových špeciálnopedagogických intervencií, umožňujúcich interakciu medzi špeciálnou pedagogikou a jej objektami s cieľom ich socializácie v biodromálnom rámci. Komponentami edukatívnej (re)habilitácie sú špeciálnopedagogická diagnostika, špeciálna edukácia, špeciálnopedagogické terapie, špeciálnopedagogické poradenstvo ako cieľovo-účelové, obsahovo-procesuálne a funkčno-štruktúrne systémy zamerané na ovplyvňovanie jednotlivcov s postihnutím a ich prostredia za účelom dosahovania pozitívnych zmien v procese rozvíjania a harmonizácie ich komplexnej osobnosti (Vančová, 2005).

Reedukácia: je pojem, ktorým sa označuje súhrn špeciálnopedagogických aktivít zameraných na rozvíjanie nevyvinutých funkcií alebo na úpravu porušených funkcií. Ide predovšetkým o reedukáciu hybnosti, sluchu a zraku, taktiež aj o úpravu budovania stereotypov správania (Vašek, 1996).

Výchovná rehabilitácia je súhrn takých aktivít špeciálnopedagogického charakteru, ktoré sú v konečnom dôsledku zamerané na socializáciu jednotlivca, spôsobujú pozitívne zmeny v stave vychovanosti a vzdelanosti, tieto podnecujú alebo odstraňujú prípadné prekážky pri ich dosahovaní, pričom podporujú terapeutické aktivity a majú aj psychoterapeutické poslanie (Vašek, 2003).

Špeciálnopedagogická intervencia je zámerná, cieľavedomá a plánovitá aktivita, pomocou ktorej dochádza k interakciám medzi jednotlivcom a prostredím s cieľom pozitívne ovplyvniť želaný rozvoj osobnosti jednotlivca (Vančová, 2005).

Krízová intervencia je špecializovaná odborná činnosť zameraná na špecifické obdobie v živote klienta/skupiny. Predstavuje podpornú sieť opatrení zameraných na stabilizáciu klienta/skupiny, prinavrátenie pocitu bezpečia a posilnenie vlastných kompetencií v práci

V § 132 sa vymedzujú sa stupne podporných úrovní, pre centrum poradenstva prevencie a špecializované centrum poradenstva a prevencie. Napokon v § 133 sa dopĺňa splnomocňovacie ustanovenie k vydaniu príslušného všeobecne záväzného právneho predpisu, ktorým určia bližšie podrobnosti o činnosti, a vnútornej organizácii zariadení poradenstva a prevencie, personálneho a materiálno-technického zabezpečenia.

Transformácia školských zariadení výchovného poradenstva a prevencie predpokladá stabilizáciu a účelnú štrukturalizáciu súčasných personálnych kapacít centier pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie, a preto sa nepredpokladajú priame vplyvy na rozpočet verejnej správy. Z analýzy Súčasný stav ľudských zdrojov v systéme VP a P autorov Sojkovej, Wirtz, Petriskovej a Magála (dostupné na: <https://vudpap.sk/wp-content/uploads/2021/04/Sucasny-stav-ludskych-zdrojov-v-systeme-VPaP.pdf>) vyplýva, že priemerný počet odborných zamestnancov centier pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie je 8,9 zamestnanca. Na základe uvedeného možno konštatovať, že návrh nemá vplyv na štátny rozpočet. Ďalšie otázky súvisiace s financovaním transformovaných školských zariadení výchovného poradenstva a prevencie bude upravovať následná novela zákona č. 597/2003 Z. z. o financovaní základných škôl, stredných škôl a školských zariadení v znení neskorších predpisov a prípadné finančné vplyvy budú vyčíslené v sprievodných dokumentoch uvedenej novely.

K bodom 248 až 249

Vzhľadom na nejednotnú aplikačnú prax sa výslovne upravuje možnosť zriaďovateľa nielen určiť výšku príspevku na čiastočnú úhradu výdavkov, ale aj tento príspevok znížiť, zvýšiť alebo odpustiť. Tieto úkony sa schvaľujú všeobecne záväzným nariadením. Aj keď je na zvážení a vôli zriaďovateľa, aké dôvody uzná vzhľadom na svoje regionálne a miestne požiadavky za relevantné na odpustenie príspevku, zákon aj naďalej ponecháva tzv. „sprístupnenie“ tohto druhu vzdelania pre skupinu, ktorou sú osoby v hmotnej núdzi, vo forme zákonného dôvodu odpustenia príspevku. Všetci zriaďovatelia konsenzuálne aplikujú odpustenie príspevku pre deti v hmotnej núdzi, čím podporujú sociálny rozmer pri vzdelávaní týchto detí a naplnenie daného ustanovenia. V týchto novelizačných bodoch sa zároveň vykonávajú príslušné legislatívno-technické úpravy.

K bodu 250

Navrhovaná úprava predstavuje spresnenie prispôsobené reálnej praxi, pokiaľ ide o úlohy strediska služieb škole.

K bodu 251

Úprava súvisí so zavedením legislatívnej skratky štátna škola.

K bodu 252

Úprava súvisí s definičným vymedzením pojmu inkluzívne vzdelávanie.

K bodom 253 až 255

Legislatívno-technická úprava spojená s pojmom didaktické prostriedky.

K bodu 256

Navrhovaná úprava vyplynula z aktuálne pretrvávajúcej krízovej situácie súvisiacej s ochorením COVID-19. Navrhovaná právna úprava reflektuje možnú situáciu, kedy nebude žiaduce, aby sa vzhľadom na epidemiologickú situáciu navštevovali zdravotnícke zariadenia, keď to nie je nevyhnutne a zákonný zástupca bude môcť ospravedlniť neprítomnosť dieťaťa alebo žiaka trvajúcu aj dlhšie ako tri dni.

K bodu 257

Podľa súčasnej právnej úpravy na žiadosti, či iné podania týkajúce sa výchovy a vzdelávania postačuje súhlas jedného zákonného zástupcu. Uvedená úprava je však časom už prekonaná. Preto sa riaditeľom odporúčalo vyžadovať súhlas oboch zákonných zástupcov, ako aj doručovať rozhodnutia obom zákonným zástupcom. Navrhuje sa doplnenie vzhľadom na to, že s určitými výnimkami majú rodičovské práva vždy obaja rodičia, okrem iného aj rozvedení, nežijúci v spoločnej domácnosti a pod., navrhuje sa, aby bola táto skutočnosť jednoznačne upravená. Vo vzťahu k doručovaniu je štandardom doručovanie obom rodičom, keďže prípadné opravné prostriedky môže podať každý samostatne. Ak ale jeden z rodičov pri vyplňaní podania nemá k dispozícii druhú adresu, navrhuje sa, aby bolo možné doručovať len jednému z nich, ak by ani riaditeľ v rámci súčinnosti v správnom konaní nevedel zistiť druhú adresu.

K bodom 258 a 259

Navrhovaná úprava spresňuje zaradovanie dieťaťa cudzinca do výchovno-vzdelávacieho procesu bez obmedzenia na časové obdobie.

Následne sa navrhuje spresnenie tak, aby nedochádzalo k rôznej interpretácii v aplikačnej praxi, a dopĺňa sa povinnosť zúčastňovať sa celoslovenského testovania deťom cudzincov s cieľom zohľadniť ich úroveň ovládania štátneho jazyka, avšak s ohľadom na individuálny prístup, ktorý umožňuje riaditeľovi školy udeliť súhlas, aby sa žiak, ktorý ovláda slovenský jazyk a literatúra stupňom nedostatočný nemusel absolvovať testovanie.

K bodu 260

Navrhuje sa spresnenie podmienok pre poskytnutie štipendia, úprava zavádza okrem štipendia aj iné nepeňažné plnenie. Úprava určuje poskytnutie štipendia v prípade zmeny od prvého dňa kalendárneho mesiaca, ak je zmena v prospech žiaka a dopĺňa podmienky, pri ktorých sa štipendium neposkytuje. Vzhľadom na väčšiu flexibilitu reagovať na aktuálne požiadavky praxe sa navrhuje presun niektorých náležitostí, napríklad aj kritérií, do vykonávacieho predpisu obdobne, ako je to pri študentoch vysokých škôl. Navrhované znenie upravuje aj kontrolný mechanizmus dodržiavania podmienok poskytovania štipendia.

K bodu 261 až 263

Navrhuje sa spresnenie podmienok pre poskytnutie štipendia počas tehotenstva.

K bodu 264

S cieľom jednotnej aplikácie ohľadne školských prázdnin v materských školách sa spresňuje, že v materských školách nie sú prázdniny a uplatňuje sa v nich len prerušenie alebo obmedzenie prevádzky z rozhodnutia zriaďovateľa.

K bodom 265 a 268

Navrhovaná úprava vyplynula z aktuálne pretrvávajúcej krízovej situácie súvisiacej s ochorením COVID-19. Navrhovaná právna úprava reflektuje možnú situáciu, kedy je žiaduce, aby riaditeľ mohol aj lokálne, prípadne iba v niektorých triedach udeliť riaditeľské voľno v čase krízovej situácie. Ďalšie návrhy úprav rovnako vychádzajú z praktických skúseností a obmedzení z dôvodu ochrany verejného zdravia. Aplikovateľné sú však iba v krízovej situácii.

K bodu 269

Navrhovaná úprava sa dopĺňa z dôvodu, že povinné predprimárne vzdelávanie nie je možné prerušiť. Prerušenie dochádzky do materskej školy prichádza do úvahy iba v prípade predprimárneho vzdelávania mladších detí, pre ktoré nie je predprimárne vzdelávanie povinné.

K bodu 270

Úprava sa navrhuje s cieľom odstrániť výkladové nejasnosti v tom zmysle, že školy a školské zariadenia môžu nadobúdať veci, ktoré sa využívajú v rámci výchovno-vzdelávacieho procesu a sú potrebné pre činnosť škôl a školských zariadení. Dary ako zdroj príjmov upravuje § 2 ods. 4 zákona č. 597/2003 Z. z., avšak navrhovaná úprava súvisí s jednoznačnou aplikáciou na všetky školy a školské zariadenia bez ohľadu na zriaďovateľa.

K bodu 271

Navrhovaná úprava spresňuje s ohľadom na možnosti zavedenia dištančného vzdelávania a tiež vzhľadom na aktuálne prebiehajúce dištančné vzdelávanie vzťahy zodpovednosti školy a školského zariadenia.

K bodom 272 až 283

Navrhuje sa úprava ustanovení týkajúcich sa monitorovania a hodnotenia kvality výchovy a vzdelávania s cieľom rozšíriť skupinu subjektov, ktoré môžu kvalitu výchovy a vzdelávania monitorovať. V týchto novelizačných bodoch sa zároveň vykonávajú príslušné legislatívno-technické úpravy. Zároveň sa zjednocuje označovanie priamo riadených organizácií zriaďovaných ministerstvom školstva v súlade so zákonom č. 523/2004 Z. z. a v súlade s rozhodnutím zriaďovateľa. V súvislosti so zmenami sa precizujú aj ustanovenia o spracovaní osobných údajov na účely monitorovania výchovy a vzdelávania.

Dopĺňa sa predpoklad pre dosiahnutie nižšieho stredného vzdelania.

Významnou zmenou je to, že sa navrhuje rozšírenie okruhu žiakov, ktorí sa môžu zúčastniť celoslovenského testovania, o skupinu žiakov s ľahkým mentálnym postihnutím a žiakov študujúcich v školách s medzinárodným programom, tak aby získať nižšie stredné vzdelanie mohla aj ďalšia skupina žiakov, čo nadväzuje na úpravu § 16.

Dopĺňa sa aj okruh škôl, v ktorých sa vykonáva externé testovanie žiakov 9. ročníka základnej školy s cieľom uskutočniť testovanie všetkých žiakov, teda aj tých, ktorí študujú na školách s päťročným vzdelávacím programom a tanečných konzervatóriách s osemročným

vzdelávacím programom s cieľom splnenia podmienky pre získanie nižšieho stredného vzdelania, ktorou je úspešné absolvovanie externého testovania žiakov 9. ročníka základnej školy.

S cieľom uľahčiť získanie základného vzdelania sa navrhuje dať možnosť osobám, ktoré neukončili základnú školu a boli určitý čas „mimo školského systému“, aby napriek tomu prostredníctvom externého testovania mohli získať základné vzdelanie a prípadne aj pokračovať v ďalšom vzdelávaní.

K bodom 284 až 293

Navrhuje sa rozšírenie položiek zberaných v centrálnom registri o materinský jazyk z dôvodu potreby individuálneho prístupu k dieťaťu.

Navrhovanými úpravami sa vzhľadom na požiadavky praxe rozširuje možnosť sprístupňovania osobných údajov z centrálného registra s cieľom zefektívniť možnosť poskytovania centralizovaných služieb žiakom a ich zákonným zástupcom.

Legislatívno-technické úpravy spojené s terminológiou v rámci celého zákona.

K bodom 294 a 295

Legislatívno-technická úprava a úprava v súvislosti so zavedením pojmu účastník vzdelávania.

K bodu 296

Prechodné ustanovenia určujú časové rámce, v rámci ktorých sa

- vzhľadom na existenciu iba jednej doložky určuje dočasná platnosť existujúcich doložiek,
- deklaruje transformácia registra schválených učebníc, schválených učebných textov, schválených pracovných zošitov, odporúčaných učebníc a odporúčaných pracovných zošitov na register didaktických prostriedkov,
- vzhľadom na nový mechanizmus prijímacieho konania uskutočnia s tým súvisiace jednotlivé procesy určovania predmetov a podmienok prijímacieho konania,
- určujú lehoty pre poradenské zariadenia na prispôsobenie sa novým požiadavkám,
- určuje prechodné obdobie riešenia kapacitných možností spojených s povinným predprimárnym vzdelávaním.

K bodom 297 až 301

Legislatívno-technické úpravy v nadväznosti na zmeny v terminológii.

K Čl. II

Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR predložilo do medzirezortného pripomienkového konania návrh zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 177/2018 Z. z., o niektorých opatreniach na znižovanie administratívnej záťaže využívaním informačných systémov verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon proti byrokracii) v znení neskorších predpisov (LP/2021/33). V rámci medzirezortného pripomienkového konania k tomuto návrhu zákona uplatnilo Ministerstvo práce, sociálnych

vecí a rodiny SR zámer na proaktívne poskytovanie príspevku pri narodení dieťaťa tak, aby mal rezort práce k dispozícii relevantné údaje o okruhu oprávnených osôb, keďže niektoré údaje súvisia s tehotenským štipendiom a sú uvedené v registroch vedených ministerstvom školstva.

Ustanovenia týkajúce sa tehotenského štipendia sú upravené v zákone č. 245/2008 Z. z. aj v zákone č. 131/2002 Z. z. obdobným spôsobom. Ak sa v tejto oblasti menia ustanovenia zákona č. 245/2008 Z. z., je potrebné obdobné zmeny vykonať aj v rámci zákona č. 131/2002 Z. z. tak, aby právna úprava tehotenských štipendií bola rovnaké pre stredné školy aj pre vysoké školy.

V tejto súvislosti sa navrhuje aj overovanie narodenie dieťaťa prostredníctvom RFO, keďže tento spôsob je spoľahlivejší ako overovanie tejto skutočnosti prostredníctvom vzniku nároku na výplatu rodičovského príspevku. Primárnym zdrojom údajov o narodení dieťaťa (živo/mŕtvonarodenom) je RFO, ktorý je referenčným registrom. Zároveň sa vypúšťa ako dôvod zániku nároku na tehotenské štipendium vznik nároku na výplatu rodičovského príspevku po narodení dieťaťa, vzhľadom k tomu, že ako ďalší možný dôvod zániku nároku je uvedené skončenie tehotenstva, teda narodenie dieťaťa. Vždy nastane najskôr ako dôvod zániku nároku na tehotenské štipendium narodenie dieťaťa, t.j. skončenie tehotenstva, pretože nárok na rodičovský príspevok vzniká až po narodení dieťaťa.

K Čl. III

K bodom 1 a 2

V nadväznosti na zmeny v školskom zákone sa dopĺňa nový rozhodovací proces riaditeľa, a to rozhodovanie o prijatí prestupom, a to z dôvodu, aby sa odlišilo prijatie žiaka v rámci prijímacieho konania a prijatie žiaka počas školského roka.

K bodom 3 a 4

Úprava sa navrhuje vzhľadom na to, že podľa § 117 ods. 1 školského zákona školský internát zabezpečuje výchovno-vzdelávaciu činnosť aj deťom materských škôl.

K bodu 5

Navrhovaná úprava sa dopĺňa o povinnosť obci určiť výšku príspevku všeobecne záväzným nariadením z dôvodu transparentnosti a jednoznačnosti postupov.

K bodu 6

Navrhovaná úprava dopĺňa pre samosprávne kraje možnosť zriaďovať aj materské školy a základné školy, ak ide o jednu právnickú osobu kombináciu so strednou školou. Aplikácia prax poukázala na túto požiadavku, aby mohla vzniknúť právnická osoba napríklad v prípade strednej pedagogickej školy a materskej školy, kedy študentky strednej školy vykonávajú prax v materskej škole, ktorá je súčasťou.

K bodu 7

Navrhované úpravy reflektujú systémovú zmenu výchovného poradenstva a označenie príslušných školských zariadení.

K bodom 8 a 9

Navrhovaná úprava vymedzuje pôsobnosť regionálnych úradov vzhľadom ku školám v rámci overovania údajov, ktoré vedú k finančným nárokom s dopadom na štátny rozpočet.

K bodom 10 až 12

Školský zákon umožňuje, aby školy mohli ako školský vzdelávací program použiť ministerstvom schválený medzinárodný program. Cieľom navrhovanej úpravy je zabezpečenie transparentnosti výkonu školskej inšpekcie a efektívny prístup verejnosti k informáciám o výsledku inšpekčnej činnosti v kontrolovanom subjekte. Pôsobnosť Štátnej školskej inšpekcie sa rozširuje o pôsobnosť v rámci dohľadu nad používaním katalógu, ktorý obsahuje schválené výsledky experimentálneho overovania a inovácií vo výchove a vzdelávaní. Uvedený katalóg zavádza § 14a zákona č. 245/2008 Z. z., pričom inovácie a výsledky experimentov v nich obsiahnuté môžu školy a školské zariadenia voľne používať. Ich použitie však musí byť s princípmi a cieľmi výchovy a vzdelávania, preto sa ustanovuje pôsobnosť Štátnej školskej inšpekcie vykonávať dohľad nad ich používaním v školskej praxi.

Zároveň sa pôsobnosť Štátnej školskej inšpekcie rozširuje o poskytovanie poradenskej činnosti nielen pre kontrolovaný subjekt pri odstraňovaní zistených nedostatkov, ale aj pre školy a školské zariadenia, ktoré o poradenskú činnosť prejavia záujem. Ide najmä o metodickú a odbornú pomoc, ktoré môže vo vzťahu k školám a školským zariadeniam mať preventívny charakter a predchádzať tak potenciálnym nedostatkom.

K bodu 13

Ide o zosúladenie v súvislosti s vymedzením pojmu „pracovná činnosť“ v zákone č. 138/2019 Z. z.

K bodu 14

Úprava reflektuje zmenu v terminológii.

K bodom 15

Cieľom navrhovanej úpravy je precizovať proces predkladania správy o výchovno-vzdelávacej činnosti, jej výsledkoch a podmienkach na vyjadrenie orgánu školskej samosprávy, jej schvaľovanie a zverejňovanie.

K bodu 16

Spresňuje sa pôsobnosť ministerstva školstva vydávať normatívy – povinný rozsah materiálno-technického a priestorového zabezpečenia aj pre základné školy, rovnako, ako ich ministerstvo školstva vydáva pre stredné školy.

K bodu 17

S cieľom možností elektronizácie pedagogickej dokumentácie a prihlášok na vzdelávanie sa upravuje terminológia, keďže slovo „tlačivo“ sa viaže na listinnú podobu dokumentov, pričom formulár má bežne aj elektronickú podobu.

K bodu 18

Okrem čestných názvov môžu školy a školské zariadenia používať aj historický názov. Súhlas ministerstva školstva na používanie historického názvu upravuje § 21. Navrhuje sa spresnenie

pôsobnosti ministerstva školstva udeľovať a odnímať okrem čestného názvu aj historické názvy.

K bodu 19

Uvedená zmena zosúladí výšku príspevku v bežnom kalendárnom roku štátom uznanej cirkvi alebo náboženskej spoločnosti s poskytovaním finančných prostriedkov na prenesený výkon štátnej správy v školstve, ktorý vykonávajú školské úrady obcí v súlade s limitmi štátneho rozpočtu na príslušný rozpočtový rok.

K bodom 20 a 22

Vzhľadom na nový koncept § 20, ktorý okrem spojenej školy umožňuje aj vznik združenia škôl a školských zariadení ako tzv. školský klaster, sa navrhuje, aby vznik školského klastra bol uskutočnený ako zmena v sieti. Dôvodom je skutočnosť, že vzniku školského klastra nepredchádza vyradenie škôl zo siete, nemení sa ani zriaďovateľská pôsobnosť. Zriaďovatelia si vo vzájomnej dohode určia, akým spôsobom sa bude klaster riadiť, a ktorý z nich bude konať navonok. Vznik klastra ministerstvo školstva písomne potvrdzuje ako zmenu v sieti.

K bodu 21

Zavádza sa inštitút tzv. „nútenej správy“, predbežného opatrenia, v rámci prebiehajúceho správneho konania. V prípadoch, v ktorých to bude odôvodnené a vhodné, môže ministerstvo navrhovaným inštitútom prerušiť výchovu a vzdelávanie, ktorú žiakom príslušnej školy bude dočasne zabezpečovať iná školy, prípadne iné školy. Zároveň sa upravuje oznamovacia povinnosť vo vzťahu k zákonným zástupcom týchto žiakov. Toto predbežné opatrenie stráca účinky dňom právoplatnosti vo veci.

K bodom 23 a 25

Navrhovaná zmena reaguje na požiadavky niektorých subjektov týkajúce sa možnosti zriadenia materských škôl pre deti svojich zamestnancov. Dopĺňa sa možnosť, aby zriaďovateľmi materských škôl mohla byť aj vysoká škola a tiež ústredné orgány štátnej správy, avšak za predpokladu, že ide o materskú školu, ktorá je určená pre deti ich zamestnancov. Ďalšou podmienkou je vlastné financovanie takej materskej školy. To sa netýka plnenia povinného predprimárneho vzdelávania – v takom prípade má vysoká škola a ústredný orgán štátnej správy právo na financovanie príspevkom podľa zákona č. 597/2003 Z. z.

K bodu 24

Navrhovaná úprava koncepcie podporuje transformáciu systému poradenstva.

K bodom 26 a 27

Novým spôsobom sa upravuje koncepcia existencie škôl s organizačnými zložkami. Úprava § 27 školského zákona umožňuje existenciu spojených škôl s organizačnými zložkami v rôznych kombináciách materskej školy, základnej školy a strednej školy. § 20 zákona č. 596/2003 Z. z. umožní vznik spojenej školy s rôznymi kombináciami organizačných zložiek, tak, aby tvorili jednu právnickú osobu hneď pri zriadení.

Aj naďalej sa umožňuje, aby existovala možnosť vzniku spojenej školy, ktorému predchádza vyradenie škôl zo siete, pričom bude mať jedného zriaďovateľa. Novým prvkom je možnosť vytvorenia združenia škôl a školských zariadení, tzv. školských klastrov. Táto možnosť sa týka

materských škôl, základných škôl, základných umeleckých škôl a školských zariadení. Účelom je zabezpečovanie spoločných činností viacerých škôl, ktoré by naďalej ostali samostatnými právnickými osobami. Vzniku klastra nepredchádza vyradenie zo siete škôl, nezanikajú ani zriaďovateľské pôsobnosti.

Zároveň sa upravujú ďalšie procesy a náležitosti súvisiace so vznikom spojenej školy a školského klastra.

K bodom 28 až 34

Navrhovanou úpravou sa vo všeobecnosti vytvára priestor na väčšiu variabilitu názvov škôl a školských zariadení. Vzhľadom na vzájomnú zameniteľnosť čestného názvu a historického názvu sa spresňuje rozdiel medzi historickým názvom a čestným názvom. S cieľom zrovnoprávnenia všetkých zriaďovateľov vo vzťahu k uvádzaniu charakteristiky zriaďovateľa sa táto úprava presúva do všeobecného ustanovenia k názvom.

Zároveň sa rozširuje úprava názvov aj o možnosť uvedenia inej charakteristiky v názve všetkých druhov škôl (a školských zariadení). V nadväznosti na väčšiu variabilitu názvov sa zároveň navrhuje, aby typ školy nebol obligatórnou náležitosťou názvu.

Doterajšia právna úprava nerieši jednoznačne prípady, ak sa v rámci spojenia alebo združenia škôl stane organizačnou zložkou škola s čestným názvom, resp. stredná odborná škola s prívlastkom. Z uvedeného dôvodu sa navrhuje, aby v týchto prípadoch prešiel čestný názov, resp. prívlastok aj na „strešný“ subjekt. Ak ich má škola viac, ich poradie v názve určuje zriaďovateľ.

Zároveň sa vo vzťahu k názvom reflektuje na zavedenie národnostných škôl a školských klastrov.

K bodu 35

Legislatívno-technická úprava.

K bodu 36

Navrhuje sa doplnenie povinnosti pre školy vypracovať správu o výchovno-vzdelávacej činnosti, jej výsledkoch a podmienkach pre transparentnosť škôl a uľahčenie kontrolnej činnosti pri hospodárení s verejnými financiami.

K bodu 37

Legislatívno-technická úprava.

K bodom 38 a 39

Režim správneho konania podľa Správneho poriadku sa navrhuje aplikovať na všetky školy bez rozdielu zriaďovateľa, vzhľadom na skutočnosť, že ide o rovnaký spôsob rozhodovania o právach a povinnostiach. Nie je dôvod odlišovať mechanizmy rozhodovania len na základe rozdielu zriaďovateľa.

K bodu 40

Úprava sa navrhuje s cieľom vymedziť orgány verejnej moci na účel právnych predpisov v oblasti školstva a povinnosť výkonu verejnej moci elektronicky vzhľadom na to, že subjekty

vymedzené v navrhovanom znení ustanovenia rozhodujú o právach detí alebo žiakov, t. j. splňajú znaky orgánu verejnej moci vyplývajúce. Vymenúvajú sa školy a školské zariadenia, na ktoré sa vzťahuje povinnosť výkonu verejnej moci elektronicky bez rozdielu zriaďovateľa.

K bodu 41

Navrhuje sa v prechodnom období počas jedného nezriaďovať zariadenia poradenstva a prevencie do siete, aby mohla plynulo prebehnúť transformácia poradenského systému, ako koncepčného riešenia.

K Čl. IV

K bodu 1

Cieľom zmeny § 1 ods. 3 je zabezpečenie financovania materských škôl zriadených vysokými školami alebo ústrednými orgánmi štátnej správy. Vzhľadom na zriaďovateľa nejde o „typickú“ súkromnú materskú školu. Zároveň týmto materským školám má byť poskytovaný len „príspevok na výchovu a vzdelávanie“, aj to len vo vzťahu k povinnému predprimárnemu vzdelávaniu.

Preto je potrebné odlíšiť financovanie materských škôl zriadených vysokými školami a ústrednými orgánmi štátnej správy od financovania súkromných materských škôl. Na dosiahnutie tohto cieľa uvedení zriaďovatelia nemôže byť na účely zákona č. 597/2003 Z. z. vnímaní ako „iné právnické osoby“.

K bodom 2 a 5

Legislatívno-technická úprava nadväzujúca na terminologické zmeny v § 13 zákona č. 245/2008 Z. z. v rámci novelizačného článku I.

K bodu 3

Technická úprava § 3 ods. 2 v nadväznosti na doplnenie možnosti o ďalších zriaďovateľov, ktorý budú môcť poskytovať povinné predprimárne vzdelávanie a nadväznosť na financovanie, keďže je potrebné poskytovanie príspevku na výchovu a vzdelávanie upraviť aj vo vzťahu k rozpočtovej kapitole, z ktorej sa bude tento príspevok poskytovať.

K bodu 4

V novelizačnom článku I sa doplnením nového písmena do § 2 zákona č. 245/2008 Z. z. zavádza pojem „účastník výchovy a vzdelávania“ pre doterajších „žiakov“ nad 27 rokov.

V nadväznosti na tento nový pojem je potrebné upraviť aj normatívne financovanie na tieto osoby. Prvým krokom je právna fikcia na účely zákona č. 597/2003 Z. z. tak, aby bol na tieto osoby aplikovateľný § 4. Následne normatívne financovanie týchto osôb bude upravené v rámci novely nariadenia vlády č. 630/2008 Z. z.

K bodu 6

Úprava súvisí so skutočnosťou, že nepredvídateľnosť nákladov nemusí byť spojená výlučne s ich špecifickým charakterom. Preto sa tieto náklady rozdeľujú na dve skupiny: tie, ktoré majú špecifický charakter, a tie, ktoré nemožno predvídať.

K bodu 7

Vzhľadom na to, že cieľom zriaďovania materských škôl vysokými školami, resp. ústrednými orgánmi štátnej správy má byť rozšírenie kapacít povinného predprimárneho vzdelávania, aj ich financovanie zo štátneho rozpočtu má byť zamerané práve na túto činnosť. Preto sa navrhuje poskytovanie finančných prostriedkov pre týchto zriaďovateľov obmedziť len na „príspevok na výchovu a vzdelávanie“, aj to len vo vzťahu k povinnému predprimárnemu vzdelávaniu.

K bodu 8

Zmena sankcie vo vzťahu k neoprávnenému použitiu finančných prostriedkov získaných na základe zákona č. 597/2003 Z. z.

K bodu 9

Na účely príspevku na výchovu a vzdelávanie pre registrované zariadenie sa jednoznačne upravuje, že zriaďovateľ má poskytovať ministerstvu školstva nielen samotný počet detí.

K bodu 10

Prechodne sa upravuje financovanie účastníkov výchovy a vzdelávania, ako novovytvorenej skupiny osôb tak, aby sa nový mechanizmus nevzťahoval na tých, ktorí začali štúdium podľa doterajších predpisov. Rovnako sa na prechodné obdobie zachováva aj financovanie zariadení poradenstva a prevencie, keďže k transformácii existujúcich dochádza až od 1. januára 2023.

K bodom 11 a 12

Legislatívno-technické úpravy v nadväznosti na zmenu terminológie a s cieľom zjednotenia pojmov.

K Čl. V

Účinnosť návrhu zákona sa navrhuje

- vo všeobecnosti od 1. januára 2021 vzhľadom na rozpočtový rok a prípravu nasledujúceho školského roka,
- od 2. januára 2022 vo vzťahu k novele zákona č. 597/2003 Z. z., keďže 1. januárom 2022 nadobúda účinnosť iná novela tohto zákona (parlamentná tlač č. 500) a je potrebné zabezpečiť jednoznačnú účinnosť vo vzťahu k ustanoveniam, ktorých sa týkajú oba zákony,
- od 1. apríla 2022 vo vzťahu k zmenám v oblasti tehotenských štipendií tak, aby dátum zohľadňoval novelu zákona č. 177/2018 Z. z. (parlamentná tlač č. 554), konkrétne ustanovenia, ktoré majú nadobudnúť účinnosť tiež od 1. apríla 2022,
- od 1. septembra 2023 vo vzťahu ku katalógu výsledkov experimentálneho overovania a inovácií vo výchove a vzdelávaní z hľadiska dostatočnej legisvakancie na jeho uplatňovanie až od začiatku školského roka 2023/2024,
- od 1. septembra 2024 vo vzťahu k trom inkluzívnym opatreniam z hľadiska dostatočnej legisvakancie na zabezpečenie ich uplatňovania až od začiatku školského roka 2024/2025.